

IHP Lingewaard 2025

Opdrachtgever
Gemeente Lingewaard

Datum
21-08-2025

Referentie
1727401-0061.0.1

Auteur(s)
Michel Drenth - HEVO B.V.
Eefke Winkelmolten - HEVO B.V.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3			
1.1.	Landelijke Context	3			
1.2.	Lokale Context	3			
1.3.	Doelstelling	3			
1.4.	Aanpak	4			
1.5.	Leeswijzer	4			
2.	Aanbod Onderwijs en Kinderopvang	5			
2.1.	Primair Onderwijs	5			
2.2.	Voortgezet Onderwijs	5			
2.3.	Kinderopvang	5			
3.	Beleid en Visie	6			
3.1.	Landelijk Beleid	6			
3.2.	Lokaal Beleid	7			
3.3.	Visie op Inclusief Onderwijs en Kansengelijkheid	7			
3.4.	Visie op Onderwijshuisvesting	8			
4.	Methodiek	13			
4.1.	Capaciteitsanalyse Onderwijs	13			
4.2.	Kwaliteitsanalyse Onderwijs	13			
5.	Analyse en opgave	15			
5.1.	Capaciteit Onderwijs	15			
5.2.	Kwaliteit Onderwijs: Quickscans	16			
6.	Opgaven	17			
6.1.	Toelichting Scholenlandschap per Deelgebied	17			
6.2.	Analyse en opgaves PO	18			
6.3.	Analyse en scenario's VO	27			
6.4.	Integrale programmering	30			
7.	Financiële vertaling en CO₂-reductie	31			
			7.1.	IHP Kwaliteit	31
			7.2.	Verdeling Kwaliteit	31
			7.3.	Kosten	31
			7.4.	Financiële Uitgangspunten	32
			7.5.	Overzicht investeringskosten Onderwijs	33
			7.6.	Status IHP Kosten	34
			8.	Vervolg IHP	35
			8.1.	Opstellen uitvoeringsprogramma	35
			8.2.	Verbeteringen Duurzaamheid en Binnenmilieu	35
			8.3.	Disclaimer	35
			Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders		36
			Bijlage II: Energieprestaties		38
			Bijlage III: Kwaliteitskader Huisvesting		38

1. Inleiding

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties in 2018 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld voor de onderwijshuisvesting van het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). In 2019 is het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs vastgesteld. Daarbij heeft de gemeente zich voorgenomen dit IHP iedere vijf jaar te herijken, zodat het beleidskader actueel blijft.

Voorliggende rapportage betreft de uitkomst van deze actualisatie. In dit plan zijn de kaders herijkt waarbinnen de gemeente en de schoolbesturen samenwerken aan goede, toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor goed en passend onderwijs.

De noodzaak tot samenwerking komt voort uit de gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting: de gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor onder andere nieuwbouw en uitbreiding en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie. In dit IHP worden beide verantwoordelijkheden op elkaar afgestemd.

Kinderopvang maakt in Lingewaard deel uit van onderwijshuisvesting in Integrale Kindcentra (IKC's). Ondanks dat de gemeente geen formele verantwoordelijkheid heeft voor de huisvesting van kinderopvang zijn zij een belangrijke schakel in de ontwikkeling van kinderen. De kinderopvangorganisaties die momenteel huisvesting hebben in bestaande schoolgebouwen zijn daarom ook betrokken.

1.1. Landelijke Context

Het IHP sluit aan op de landelijke context. Door het strategisch IHP te actualiseren spelen gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties in op, onder andere, de volgende landelijke ontwikkelingen:

- De wettelijke status van IHP's en renovatie (naar aanleiding van het wetsvoorstel van VNG, VO-raad en PO-raad).
- De verbeter slag die gemaakt dient te worden op het gebied van de kwaliteit van onderwijshuisvesting.
- De duurzaamheidsambities die voortvloeien uit de afspraken binnen het Klimaatakkoord.

- De druk die is ontstaan op de bekostiging van onderwijshuisvesting.
- Verbetermaatregelen passend onderwijs, meer leerlingen thuis nabij naar school

1.2. Lokale Context

In het IHP van 2019 is opgenomen dat in de eerste termijn vier scholen in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw. Dit zijn OBC De Heister in Bemmelen met sportvoorziening, IKC Het Sterrenbos in Huissen, IKC De Doornick in Doornenburg en IKC De Vonkenmorgen in Gendt. Aan de herontwikkeling van deze vier locaties wordt nu gewerkt. Op basis van recente plannings worden alle scholen in 2026 opgeleverd.

1.3. Doelstelling

Het IHP is een strategisch plan waaraan gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zich conformeren. Gezamenlijk wordt toegewerkt naar een toekomstbestendig opgroeklimaat met bijbehorende huisvesting voor onderwijs en kinderopvang. In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de Verordening Onderwijshuisvesting (in het vervolg 'verordening'), wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid binnen de gestelde financiële kaders. Het IHP:

- Sluit aan op de beleidskaders van de gemeente op het gebied van IKC vorming.
- Geeft aan op welke wijze de gemeente haar zorgplicht wenst in te vullen.
- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Stelt de kaders waarbinnen de gemeente, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings-)beleid van de gemeente en schoolbesturen kan worden afgestemd.
- Vormt het beleidskader voor onderwijshuisvesting voor vijf jaar (2025-2029) en geeft een doorkijk voor de langere termijn van twintig jaar (2030-2045). Het IHP wordt elke vijf jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment. De voortgang wordt bewaakt in het OOGO en de raad wordt (tweejaarlijks) geïnformeerd.

De verankering van het IHP kan verdeeld worden over het strategisch, tactisch en operationeel niveau. Dit IHP en het inclusief onderwijs is daarin het strategisch kader.

Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld waarin de eerste termijn van het IHP wordt uitgewerkt. Dit is het tactisch niveau. De uitvoering van de projecten is onderdeel van het operationeel niveau.

1.4. Aanpak

Het IHP is samen met gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties herijkt. Daarbij zijn gezamenlijk de volgende stappen doorlopen:

1. Om te komen tot een herijkte gezamenlijke visie zijn in diverse werksessies met de gemeente en de schoolbesturen de uitgangspunten geactualiseerd en visie op inclusief onderwijs opgesteld. Aan inclusief onderwijs is een aparte sessie gewijd.
2. Er heeft een bijeenkomst plaatsgevonden over de kwaliteit van de onderwijsgebouwen in de gemeente. De kwaliteitsmeting vanuit het vorige IHP is besproken en waar nodig geactualiseerd door de huidige situatie te vergelijken met de quickscores van 2019. Er is ook gekeken naar de ruimtebehoefte van de scholen. Aan de hand van de analyse is de opgave in beeld gebracht.
3. Op basis van de gezamenlijke visie en de uitkomsten van de analyse zijn de scenario's die invulling geven aan de opgave in werksessies geactualiseerd.
4. De scenario's zijn financieel vertaald.
5. De vier bovenstaande deelproducten zijn samengevoegd in voorliggend IHP, waarbij tevens de vervolgstappen zijn benoemd.

1.5. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het onderwijslandschap van de gemeente. Hoofdstuk 3 gaat in op de gezamenlijke visie en uitgangspunten. Hoofdstuk 4 introduceert de gehanteerde methoden voor de analyse de opgave die in hoofdstuk 5 worden gepresenteerd. Hoofdstuk 6 beschrijft de scenario's die invulling geven aan de opgave. Hoofdstuk 7 voorziet de scenario's uit hoofdstuk 6 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling. In hoofdstuk 7 is het vervolgproces na het IHP omschreven.

2. Aanbod Onderwijs en Kinderopvang

Dit hoofdstuk biedt inzicht in het onderwijsaanbod in de gemeente. Het gaat hier voor het onderwijs om het PO, VO en voor kinderopvang om kinderdagopvang (KDV) en buitenschoolse opvang (BSO).

2.1. Primair Onderwijs

Het PO in gemeente Lingewaard wordt verzorgd door 3 schoolbesturen. De schoolbesturen bieden onderwijs aan 3.759 leerlingen (teldatum 1 oktober 2024), verdeeld over 14 basisscholen.

Schoolbestuur	Sector	Aantal scholen	Aantal leerlingen	%
Totaal		14	3759	100%
Linge	PO/SBO	8	1528	41%
ATOS	PO/SBO	3	957	25%
Wonderwijs	PO/SBO	3	1274	34%

Tabel 1: Overzicht PO.

2.2. Voortgezet Onderwijs

Het VO in de gemeente Lingewaard wordt verzorgd door 2 schoolbesturen. De schoolbesturen bieden onderwijs aan 2.045 leerlingen (teldatum 1 oktober 2024), verdeeld over 3 scholen.

Schoolbestuur	Sector	Aantal scholen	Aantal leerlingen	%
Totaal		3	2045	100%
Lingerijn	VO	2	1946	95%
PRO	VO	1	99	5%

Tabel 2: Overzicht VO.

2.3. Kinderopvang

De kinderopvang in gemeente Lingewaard wordt verzorgd door 7 organisaties met in totaal 1.863 kinderen. Daarvan zijn 755 kinderen geplaatst in de kinderdagopvang en 1.108 kinderen geplaatst in de buitenschoolse opvang.

Organisatie	Aantal	
	Aantal KOV kinderen	
Totaal	21	755
Skar B.V.	5	169
Stichting Kinderopvang		
De Linge	8	240
Zonnekinderen B.V.	5	293
Overige	3	53

Organisatie	Aantal	
	Aantal BSO kinderen	
Totaal	21	1108
Skar B.V.	4	260
Stichting Kinderopvang		
De Linge	6	314
Zonnekinderen B.V.	7	404
Overige	4	130

3. Beleid en Visie

De gemeente, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties streven gezamenlijk naar een toekomstbestendig opgroeiomgeving. Het doel is om kinderen in de gemeente de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het onderwijs- en kinderopvangaanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is en aansluit op de vraag van de maatschappij. Dit hoofdstuk behandelt naast landelijk en lokaal beleid ook de visie op onderwijs en kinderopvang en onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting omvat daarbij ook eventuele ruimte voor KDV en BSO in schoolgebouwen.

3.1. Landelijk Beleid

De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, constructiefouten en eerste inrichting. Hiervoor ontvangt de gemeente een algemene uitkering in het gemeentefonds. De verantwoordelijkheid voor instandhouding (onderhoudskosten aan binnen- en buitenkant) en de exploitatie (o.a. energie- en schoonmaakkosten) van schoolgebouwen ligt bij de schoolbesturen, tenzij hiervan is afgeweken. Hiervoor ontvangen de schoolbesturen een lumpsumvergoeding vanuit het Rijk.

Het huidige stelsel vertoont diverse tekortkomingen. Deze zijn onder andere benoemd in het Interdepartementaal Beleidsonderzoek¹. Er zijn bijvoorbeeld geen eenduidige eisen voor onderwijshuisvesting, er is een gebrek aan koppeling tussen bouwkosten en budgetten, er is onvoldoende expertise bij schoolbesturen en gemeenten en het ontbreekt aan een gesloten beleidscyclus door met name een gebrek aan toezicht, monitoring en evaluatie. Gemeenten geven op lokaal niveau invulling aan deze uitdagingen in het stelsel. De gemeente Lingewaard geeft hier invulling aan middels het IHP.

Daarnaast worden strengere eisen aan schoolgebouwen gesteld, zoals eisen aan energieneutraliteit en Frisse Scholen. In het klimaatakkoord is wettelijk vastgelegd dat de CO2 reductie van de schoolgebouwen in de gemeentelijke portefeuille met 55%

¹ IBO Onderwijshuisvesting funderend onderwijs, Een vak apart - Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel (2021)

gerealiseerd dient te worden ten opzichten van 1990 in 2030 en 95% in 2050. Ondanks deze ontwikkelingen blijft de indexering van zowel het gemeentefonds als de lumpsumvergoeding achter op de marktontwikkelingen (bouw- en exploitatiekosten).

Dit IHP sluit aan op het nieuwe wetsvoorstel op het gebied van onderwijshuisvesting (wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting). Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

1. Gemeenten en schoolbesturen worden verplicht om een IHP op te stellen.
2. De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten.
3. Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt opgeheven, wat betekent dat zij voortaan zelf mogen investeren in de onderwijshuisvesting. Schoolbesturen in het PO en (V)SO mogen voortaan investeren in schoolgebouwen als er een overschot is op de besteding van de onderwijsmiddelen. Een schoolbestuur van scholen in het PO en (V)SO zal daardoor ook kunnen bijdragen aan voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zoals nu alleen geldt voor het VO.

Het wetsvoorstel wordt naar verwachting eind 2025 door de Eerste Kamer goedgekeurd. (Voor meer informatie zie bijlage I.)

Landelijk neemt de aandacht voor onderwijshuisvesting, mede naar aanleiding van dit wetsvoorstel verder toe. Er is onder andere een innovatieprogramma onderwijshuisvesting opgericht, wat zich richt op het verbeteren van bouwprocessen en het vergroten van integrale kwaliteitsnormen van schoolgebouwen. Er wordt gewerkt aan repeteerbare en gestandaardiseerde producten, procedures en werkprocessen. Deze worden momenteel in leerlabs ontwikkeld. Vanaf 2025 zullen een aantal bouwprojecten in pilots hiermee aan de slag gaan. Het is aan gemeenten en schoolbesturen om een keuze te maken om hierin te participeren. Er zijn slechts een beperkt aantal projecten in Nederland die hiervoor in aanmerking komen. De gemeente Lingewaard onderzoekt samen met de schoolbesturen de mogelijkheid om te participeren in dit programma.

3.2. Lokaal Beleid

De gemeente Lingewaard en haar partners streven voor elk kind van 0-18 jaar naar het realiseren van optimale ontwikkelingskansen en volwaardig participeren in onze maatschappij binnen zijn/haar mogelijkheden. Uit onderzoek is gebleken dat zo vroeg mogelijk starten met duurzaam investeren in (jonge) kinderen, dit er uiteindelijk voor zorgt dat:

- ze met minder achterstand naar de basisschool gaan;
- een startkwalificatie halen in het onderwijs;
- op langere termijn minder afhankelijk zijn van sociale voorzieningen;
- minder in aanraking komen met justitie en;
- een hoger inkomen bereiken.

Het IKC-concept houdt in dat kinderen binnen de reguliere voorzieningen in Lingewaard die ondersteuning (talenten, taal, zorg, enz.) krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Vanuit het perspectief van het sociaal domein komt zo ook het uitgangspunt van de gemeentelijke jeugdhulpverlening: zicht op kind en gezin in beeld. Het streven was dat er in 2018 minimaal in elke kern een IKC zou zijn. Dit doel is behaald.

3.3. Visie op Inclusief Onderwijs en Kansengelijkheid

De gemeente Lingewaard, de schoolbesturen en kinderopvang organisaties, geven gezamenlijk vorm aan het onderwijslandschap in de gemeente. De gemeente Lingewaard heeft daarom een rijk aanbod aan IKC's gekregen. Gezamenlijk willen deze partijen nu de volgende stap zetten naar toekomstbestendig onderwijslandschap, conform de opdracht vanuit het Rijk om inclusief onderwijs te bieden (inclusief onderwijs 2035). Hierbij is het vormgeven van inclusief onderwijs een belangrijke toevoeging.

Inclusief onderwijs in gemeente Lingewaard betekent in de basis het verzorgen van goed onderwijs voor ieder kind. De ambitie van de gemeente en de schoolbesturen is om het onderwijs op een dusdanige manier te organiseren dat er geen thuiszittende kinderen meer zijn en dat zo veel mogelijk kinderen naar een school kan gaan in de eigen gemeente, wijk en/of kern.

Het inzetten op inclusief onderwijs is essentieel omdat het gelijke kansen biedt aan alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, talenten of beperkingen. Op school leren kinderen

o.a. samenwerken en communiceren, ongeacht verschillen. Dit bereidt hen voor op een diverse maatschappij waarin respect en begrip centraal staan. Inclusief onderwijs draagt bij aan een tolerante samenleving, vermindert sociale ongelijkheid en versterkt gemeenschapszin. Dit sluit aan bij het programma inclusief onderwijs 2035 vanuit het Rijk.

De gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties willen daarvoor concreet inzetten op de volgende speerpunten:

1. *Onderwijsvisie per school*: iedere school formuleert (in ieder geval bij een vernieuwingstraject) een onderwijsvisie aan de hand van een te doorlopen visietraject. Inclusiviteit vormt een onderdeel van deze visie. Dit wordt afgestemd op de behoefte van de leerlingen in de nabije omgeving. Zo ontstaat maatwerk per school, afhankelijk van de ligging in de gemeente, wijk en/of kern.
2. *Samenwerking met (lokale) partners*: samenwerking met bijvoorbeeld (lokale) partners zoals zorginstellingen en maatschappelijke functies zoals bibliotheek of wijksteunpunten. Professionals kunnen elkaar ontmoeten en zodoende gezamenlijk afstemming hebben over het aanbod aan gezinnen en leerlingen.
3. *Doorgaande leerlijnen*: een doorgaande leerlijn tussen kinderopvang (KOV) primair onderwijs (PO) en het voortgezet onderwijs (VO) draagt bij aan inclusiviteit. Denkrichting is bijvoorbeeld het gebruik maken van de faciliteiten van VO scholen door PO leerlingen, die naar verwachting meer praktisch opgeleid zullen worden. Doorgaande leerlijnen zijn een belangrijk punt binnen de Lokale Educatie Agenda en wordt daar in een werkgroep verder uitgewerkt.

Ten aanzien van de weerslag op onderwijshuisvesting van bovenstaande speerpunten zal er dus lokaal maatwerk geleverd worden. Flexibiliteit, multifunctionaliteit en toegankelijkheid zijn wel standaard uitgangspunten die ook zijn verwoord in de visie op onderwijshuisvesting (zie de volgende paragraaf).

3.4. Visie op Onderwijshuisvesting

De visie op onderwijs en kinderopvang van de gemeente, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties stelt eisen aan onderwijshuisvesting. De gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben de visie op onderwijshuisvesting uitgewerkt in vier thema's: de bouwstenen:

1. Regie.
2. Kwaliteit & Duurzaamheid.
3. Leegstand, Medegebruik/Verhuur & Verwijzen.
4. Vraag, Aanbod & Samenwerking.

Ieder thema omvat verschillende beleidsuitgangspunten. Het IHP is erop gericht om, binnen de mogelijkheden van de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties deze uitgangspunten zoveel als mogelijk te realiseren.

3.4.1 Bouwsteen 1: Regie

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties met elkaar samen de regie voeren op het gebied van onderwijshuisvesting. Dit betreft onder andere het vastleggen van de status van het IHP en hoe hier uitvoering aan wordt gegeven.

1. **Verantwoordelijkheid:** de gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op onderwijshuisvesting. Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen voeren de regie op het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. In het OOGO vindt de afstemming van deze regie plaats. Kinderopvangorganisaties worden betrokken daar waar zij onderdeel vormen van onderwijshuisvesting.
2. **Nieuwbouw, Renovatie en Vernieuwbouw:** Het IHP is in lijn met het voorstel van PO-raad, VO-raad en VNG om renovatie op te nemen als voorziening door de gemeente. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor vervangende nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (onder andere artikel 2 verordening). Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen. De verschillende definities zijn:

- a. **Nieuwbouw:** er wordt uitgegaan van totale sloop en vervanging van het bestaande gebouw. De levensduur van het nieuwe pand dient 50 jaar te zijn.
- b. **Renovatie:** er wordt uitgegaan van een integrale levensduur verlengende ingreep in het gebouw, waarmee de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar wordt verlengd.
- c. **Vernieuwbouw:** deze term wordt aan dit IHP toegevoegd om renovatie verder te verduidelijken. Indien wordt gesproken over vernieuwbouw wordt uitgegaan van een levensduur verlengende ingreep voor 50 jaar. Hierbij wordt het bestaande gebouw vernieuwd waarbij het streven is om de nieuwbouwkwaliteit zo veel mogelijk te realiseren.

3. **Afweging:** de mogelijkheid tot renovatie en/of vernieuwbouw wordt bij vervangingsopgaven vanuit het IHP altijd onderzocht. Per situatie wordt een afweging gemaakt (bijvoorbeeld in een haalbaarheidsonderzoek) of nieuwbouw of renovatie de beste oplossing is voor de betreffende school. Daarbij worden de volgende aspecten meegenomen:
 - a. Er worden alleen gebouwen gerenoveerd welke ook na de renovatie goed bezet zijn. Er wordt niet gerenoveerd voor leegstand. Indien er niet efficiënte inzetbare vierkante meters zijn, kunnen gemeente en schoolbesturen in gesprek gaan over de omvang van dit inpassingsverlies en eventuele consequenties voor de financiering.
 - b. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de gebouwen.
 - c. Er wordt bij renovatie rekening gehouden met de architectonische waarde.
 - d. Bij de afweging om een gebouw te renoveren zal tevens worden onderzocht of het gebouw (in de toekomst) minimaal BENG kan worden. Dit in afwachting van wet- en regelgeving voor bestaande gebouwen door het Klimaatakkoord.
 - e. De kosten, inclusief mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting, worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw of renovatie.

4. **Commitment:** Het IHP is in lijn met het wetsvoorstel van PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren. In de geest van de nieuwe wet wordt het IHP vastgesteld als korte- en lange termijnplan waar gemeente en schoolbesturen zich aan committeren. Schoolbesturen en gemeente spreken af enkel af te wijken van de afspraken in het IHP als daar een zwaarwegende motivatie onder ligt.
 5. **Looptijd:** het IHP komt tot stand in een apart project met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Het OOGO, het College van Burgemeester en Wethouders en de Raad stellen het IHP vast voor de eerste vijf jaar (2025-2029) met in het vijfde jaar de herijking. Het IHP heeft doorkijk van twintig jaar (2030-2045). De totale looptijd is totaal 20 jaar.
 6. **Status:** het IHP is het investeringskader voor de onderwijshuisvesting en geeft voor de komende 20 jaar een indicatie van benodigde investeringen. Tevens wordt de prioritering van de projecten opgenomen. De Raad stelt de prioritering en planning vast. Er wordt rekening gehouden in de gemeentelijke begroting met het financieren van de projecten in de eerste vijf jaar (het uitvoeringsprogramma, zie punt 10). Hiermee staat de programmering voor termijn één vast. In de basis wordt niet afgeweken van de overeengekomen prioritering en planning voor deze termijn.
 7. **Aanvraagprocedure:** het IHP vervangt voor de eerste vijf jaar de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen (artikel 2.a lid 1 t/m lid 8 van de verordening). Aanvragen voortkomend uit het IHP worden impliciet geacht een aanvraag te zijn op grond van de verordening. Dit wordt ook op deze wijze in de verordening vastgelegd. Uitzonderingen zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school, kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair (artikel 2.a lid 1, lid 6 en lid 7 van de verordening).
 8. **Spoedaanvragen:** voor spoedaanvragen of andere zaken die buiten het IHP vallen door onvoorziene omstandigheden (zoals constructiefouten of onvoorziene tijdelijke huisvesting) blijft de aanvraagprocedure van kracht. Op dergelijke onvoorziene omstandigheden na, is de afspraak dat er geen gebruik wordt gemaakt van de route via de verordening. Gemeenten en schoolbesturen zullen in overleg bepalen of een situatie een spoedaanvraag vereist.
 9. **Vervangingstermijn:** Het IHP geeft schoolbesturen duidelijkheid over de vervangingstermijn van de gebouwen. Zodoende zijn de schoolbesturen in staat om het groot onderhoud af te stemmen op een aanstaande investering. Dit voorkomt kapitaalvernietiging.
 10. **Uitvoeringsprogramma:** na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar. In het uitvoeringsprogramma worden nadere financiële-, samenwerkings- en planningsafspraken gemaakt. Belangrijk is dat er middels het uitvoeringsprogramma vervolg wordt gegeven aan het IHP.
 11. **Bouwheerschap:** na afronding van de haalbaarheidsstudie wordt een overeenkomst opgesteld tussen gemeente en schoolbesturen waarin wordt bepaald wie het bouwheerschap draagt van het desbetreffende project. Het bouwheerschap ligt formeel bij het schoolbestuur (art. 103 WPO, 101 WEC en 76 WVO) tenzij schoolbestuur en gemeente overeenkomen dat de gemeente als bouwheer optreedt.
 12. **Kredietverlening:** per project verleent de Raad het voorbereidings- en uitvoeringskrediet. Na het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet wordt voor het project een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. In het haalbaarheidsonderzoek worden de randvoorwaarden uit het IHP getoetst en waar nodig geactualiseerd. Vervolgens wordt het project uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp (DO). Het DO wordt inclusief een overzicht van alle kosten ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad. De gevraagde en benodigde middelen bestaan uit drie onderdelen, namelijk de stichtingskosten, locatie gebonden kosten en kosten voorfinanciering kinderopvang. Indien het DO wordt vastgesteld door de Raad wordt het uitvoeringskrediet verleend. Alleen in geval van een negatief aanbestedingsresultaat vindt wederom besluitvorming in de Raad plaats voor aanvullend krediet.
- De toekenning van kredieten vindt daarmee op de volgende wijze plaats:
- a. *Initiatief- haalbaarheids- Definitie en Ontwerpfase:* de gemeente stelt voor deze fasen het voorbereidingskrediet beschikbaar zodat de bouwheer (schoolbestuur of gemeente) het project nader uitwerkt tot

aanbestedingsgereed ontwerp. Het voorbereidingskrediet wordt geacht voldoende te zijn om het project tot en met de aanbesteding te ontwikkelen. Dit is 8% van de van de stichtingskosten.

- b. **Realisatiefase:** De gemeente stelt een vergoeding voor bouw (het uitvoeringskrediet) beschikbaar. Dit is in beginsel 92% van het totale investeringskrediet - niet in één keer maar op basis van betalingstermijnen welke zijn overeengekomen met uitvoerende partijen. Het door de Raad beschikbaar gestelde budget is het taakstellend budget voor de uitvoering van projecten.

3.4.2 Bouwsteen 2: Kwaliteit & Duurzaamheid

Deze bouwsteen duidt de kwaliteit en duurzaamheid van onderwijshuisvesting waar de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties naar streven. Deze uitgangspunten zijn het uitgangspunt bij nieuwbouw. Bij vernieuwbouw en renovatie wordt beoogd om deze kwaliteit zo veel mogelijk te realiseren. Voor bestaande bouw ligt de verantwoordelijkheid van kwaliteitsverbetering primair bij de schoolbesturen, maar kan er in overleg met de gemeente worden getreden over verbetermogelijkheden.

- Een brede definitie:** de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een kwalitatief goed gebouw en duurzaam gebouw biedt een goede opgroeiomgeving en heeft bovendien een positief effect op het leer- en leefklimaat voor de toekomstige generaties. Daarvoor wordt een brede definitie van kwaliteit en duurzaamheid gehanteerd. Deze is uitgewerkt in onderstaande uitgangspunten.
- Energieprestatie:** de energieprestatie van de onderwijshuisvesting sluit aan op de doelstellingen die zijn geformuleerd in het landelijke klimaatakkoord en de sectorale routekaart: 55% CO2 reductie in 2030 ten opzichten van 1990, en 95% CO2 reductie in 2050. Middels het IHP willen de gemeente en de schoolbesturen invulling geven aan de verduurzamingsopgave voor het onderwijs. De ambitie is om Energieneutrale (ENG) schoolgebouwen te realiseren wanneer deze nieuw worden gebouwd. Voor renovatie wordt minimaal BENG gerealiseerd. Bij

nieuwbouw/renovatie worden indien mogelijk bestaande zonnepanelen overgeheveld naar de nieuwe huisvesting.

- Circulariteit:** circulariteit wordt verkend in de projecten. Het streven is om bewust om te gaan met toegepaste materialen en waar mogelijk gebruik te maken van natuurlijke, ecologisch vriendelijke en/of herbruikbare materialen, zoals hout.
- Gezondheid:** er wordt rekening gehouden met alle Frisse Scholen-thema's (naast energie) voor onderwijshuisvesting: lucht, temperatuur, licht en geluid. Dit is om een prettig en gezond klimaat voor kinderen en medewerkers te realiseren. Voor de Frisse Scholen thema's wordt gekozen voor een slimme mix van eisen per subonderdeel, waarbij lucht en temperatuur minimaal klasse B scoren (zie bijlage III).
- Toekomstbestendigheid:** er wordt ingezet op maximale flexibiliteit. Onderwijshuisvesting kan op deze manier meebewegen met groei en krimp van scholen en kinderopvanglocaties en kunnen toekomstige concepten faciliteren. Het gaat zowel om interne flexibiliteit, als om transformatiemogelijkheden van onderwijshuisvesting bij einde gebruik.
- Onderwijskundige functionaliteit:** onderwijshuisvesting dienen huidige onderwijsconcepten goed te faciliteren. Wanneer er samenwerkingspartners in het gebouw zijn gehuisvest dienen deze eveneens goed gefaciliteerd te worden.
- Inclusieve omgeving:** de onderwijshuisvesting kenmerkt zich als een inclusieve omgeving. Binnen een inclusieve leeromgeving zijn alle kinderen welkom op een school dichtbij huis. Er wordt vanuit een pedagogische basis gewerkt aan een brede ontwikkeling van alle kinderen. Elk kind ontwikkelt zich, wordt gezien en hoort erbij. De kinderen leren met en van elkaar. Het schoolteam is multidisciplinair en biedt de ondersteuning die nodig is om alle kinderen onderwijs te bieden. De inclusieve leeromgeving is toegankelijk voor alle kinderen, leraren en ouders. Dit omvat een gebouwontwerp dat drempelloze toegankelijkheid, flexibele en adaptieve leeromgevingen, zintuiglijk comfort en een stimulerende inrichting faciliteert. Inclusief betekent ook dat het gebouw geschikt is voor diverse gebruikersgroepen, hierbij hoort een streven naar meer samenwerking tussen kinderopvang, primair

onderwijs en speciaal onderwijs of tussen het onderwijs en zorg- of wijkvoorzieningen. Voor de kwaliteit van de schoolgebouwen leidt dit tot de aanwezigheid van multifunctionele ruimten die door diverse gebruikers voor verschillende doeleinden kunnen worden ingezet. Indien dit leidt tot meer benodigde vierkante meters, is de bereidheid er vanuit de gemeente om hier het gesprek over aan te gaan en indien noodzakelijk buiten de normatieve kaders van de verordening te treden.

8. **Multifunctionaliteit:** Zoals benoemd in punt 7 is de intentie om de onderwijsgebouwen zo optimaal mogelijk te gebruiken. Daar waar samenwerking met partners mogelijk is en multifunctioneel gebruik mogelijk is, kan een duurzaam gebruik van gebouwen worden gerealiseerd. Dit vraagt wel om aandacht over afspraken ten aanzien van beheersvorm, eigendomsverhouding, samenwerkingsafspraken, exploitatie, kwaliteit en financiële geldstromen.
9. **Buitenruimte:** De buitenruimte van een school is net zo belangrijk als het schoolgebouw zelf. Daarom wordt bij toekomstige projecten aandacht besteed aan het groen en beweegvriendelijk inrichten van de schoolpleinen. Uitgangspunten voor schoolpleinen zijn:
- Ruimte voor gevarieerde speel- en leeractiviteiten en ontspanning
 - Klimaatadaptieve elementen, zoals waterretentie en hitteductie.
 - Toegankelijk, ook voor leerlingen met een beperking.

Het schoolbestuur en de eventuele partners zijn verantwoordelijk voor een passend ontwerp en de inrichting van de buitenruimte. Per schoollocatie is er voldoende buitenspeelruimte, conform kwaliteitskader 5 m² per kind, behalve als dat bijvoorbeeld vanwege ruimtegebrek niet haalbaar is. Dan wordt er teruggevallen op de verordening met een minimum van 3 m² per kind met een maximum van 600 m².

3.4.3 Bouwsteen 4: Leegstand, Medegebruik / Verhuur en Verwijzen

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen omgaan met leegstand, medegebruik/verhuur en verwijzen.

1. **Leegstandsreductie:** de gemeente en schoolbesturen streven naar het terugdringen van onderwijsleegstand. De inkomsten van schoolbesturen voor

onderhoud en exploitatie zijn afhankelijk van het aantal leerlingen. Bij leegstand moet een schoolbestuur met minder inkomsten, hetzelfde aantal vierkante meters onderhouden. Voor het reduceren van leegstand zijn verwijzen (gebruik van ruimteoverschotten door andere scholen met een ruimtetekort) en/of het in medegebruik geven of verhuren van ruimten reële mogelijkheden. Afstoten van leegstand is een optie.

Voorwaarde voor verwijzen naar leegstand zijn:

- a. Afstandscriteriummits via een veilige begaanbare route:
PO: 2 km (verordening).
VO: 3 km (binnen gemeentegrens Lingewaard).
- b. Uitwonen minimaal met twee groepen tegelijkertijd.

Mogelijkheden voor het in de toekomst voorkomen van leegstand zijn:

- c. Efficiënt inzetten van ruimten (niet bouwen voor leegstand).
- d. Bouwdelen afstootbaar maken.

2. **Beleid bij medegebruik / verhuur:** de gemeente Lingewaard heeft samen met de schoolbesturen medegebruik en kinderopvangbeleid ontwikkeld. Daarin zijn afspraken gemaakt over onderstaande thema's, voor zowel bestaande bouw als nieuwe huisvesting. Op hoofdlijnen zijn deze afspraken als volgt:
- a. Capaciteit: het is zowel in nieuwe als in bestaande situaties mogelijk om exclusief ruimte gebruik voor kinderopvang te realiseren. Bij nieuwe situaties worden ruimten specifiek voor kinderopvang gerealiseerd. In bestaande situaties kan ruimte overschot (in overleg) aan de onderwijsbestemming worden onttrokken.
 - b. Financiering: In het geval van nieuwe situaties is de gemeente bereid om ruimte voor kinderopvang voor te financieren.
 - c. Tariefstelling: In het geval van nieuwe en bestaande situaties wordt er een kostprijsdekkende huur gehanteerd,
 - d. Eigendom Voor iedere situatie wordt onderzocht welke eigendomsconstructie voor het desbetreffende gebouw geschikt is.

3.4.4 Bouwsteen 5: Vraag, Aanbod & Samenwerking

Deze bouwsteen geeft aan welk aanbod de gemeente en schoolbesturen nastreven. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen. Daarnaast worden de wenselijke samenwerkingsmogelijkheden benoemd.

Vraag & aanbod

1. **Opheffingsnorm:** de lokale opheffingsnorm van de gemeente Lingewaard² heeft een signaalfunctie bij de keuze om een schoolgebouw te vernieuwen. Er wordt daarbij een afweging gemaakt tussen toekomstbestendigheid van de school, maar ook het belang van de school voor de leefbaarheid in een wijk of kern.
2. **Schoolgrootte VO:** voor het VO is een ideale schoolgrootte benoemd bij de vernieuwing van een schoolgebouw:
 - a. VO: ca. 100 leerlingen per leerjaar.
 - b. Praktijkonderwijs (PRO): ca. 140 leerlingen (10 groepen).
3. **Afstand:** de aanvaardbare afstand tot een basisschool is 2-4km, zowel in grote als in kleine kernen.
4. **Schaalniveau:** per onderwijssoort is het schaalniveau bepaald voor de analyse en scenario-ontwikkeling van de vernieuwingsopgave voor de onderwijshuisvesting in het IHP:
 - a. PO: kernniveau
 - b. VO: regionaal niveau: Lingewaard, Overbetuwe, Arnhem en Nijmegen
Daarbij wordt aangesloten op het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO)
5. **Prognose:** De prognose van Planning Verband Groningen uit 2025 is het uitgangspunt voor het bepalen van leerlingenaantallen en ruimtebehoeften in het IHP. Vanwege veranderende omstandigheden in het onderwijsveld, vooral op het gebied van leerlingenaantallen worden opgaven op het moment van

uitvoering/beschikking opnieuw geanalyseerd en getoetst aan de dan geldende prognoses.

Samenwerking

1. Voor het IHP kan samenwerking betekenen dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met partners. Vooral de samenwerking met kinderopvang organisaties is in Lingewaard de dagelijkse praktijk. Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling, Gebouwelijke samenwerking biedt exploitatievoordelen (delen van ruimten).
2. **Samenwerking tussen PO en Kinderopvang:** Gemeente en schoolbesturen streven naar het behoud en de ontwikkeling van (Integrale) Kindcentra (IKC's).
3. **Samenwerking met overige partners:** Bij de ontwikkeling van (Integrale) Kindcentra worden (fysieke) samenwerkingsmogelijkheden met andere beleidsterreinen zoals sport, welzijn en jeugdhulp en cultuur onderzocht.
4. **Samenwerking tussen PO en VO:** Schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zetten in op het versterken van de samenwerking tussen de vroeg- en voorschoolse voorzieningen, het PO en VO. Deze versterking kan gerealiseerd worden door het realiseren van een doorgaande leerlijn.
5. **Samenwerking tussen PO, VO en (V)SO:** Schoolbesturen zetten in op het behoud van en versterking van de samenwerking tussen het PO, VO en (V)SO. Deze afstemming vindt plaats in de samenwerkingsverbanden.

² De opheffingsnorm per 1-08-2023 tot 1-08-2028 is 120.

4. Methodiek

Dit hoofdstuk behandelt de gehanteerde methoden voor de analyse en opgaveformulering.

4.1. Capaciteitsanalyse Onderwijs

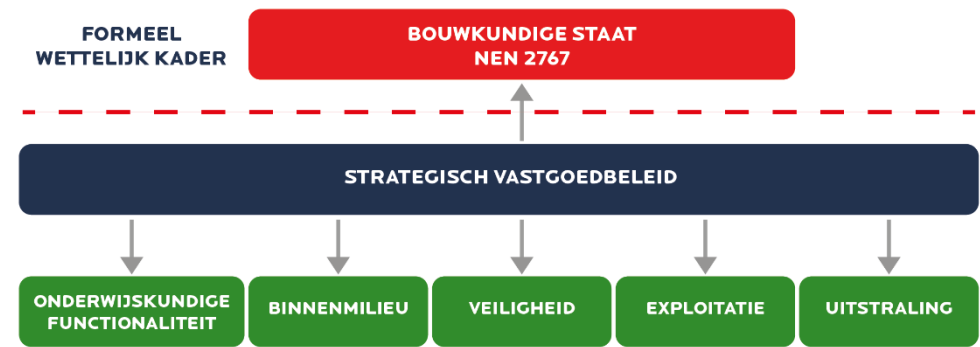
Voor alle schoolgebouwen is de beschikbare capaciteit voor het onderwijs geanalyseerd. De capaciteitsanalyse maakt het ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van het onderwijs wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de verordening). Voor het PO is dit bijvoorbeeld 5,03m² per leerling en 200m vaste voet per school. In het VO en (V)SO gelden, afhankelijk van het onderwijsniveau, andere aantallen m² per leerling. Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de brutovloeroppervlakte (bvo).

Opmerking: dit is een genormeerde ruimtebehoefteberekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte gebouwen. Wanneer een school bijvoorbeeld veel gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormerd ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten. In het IHP is vanwege het beleidsrijke karakter ruimte voor nuance op de resultaten uit deze ruimtebehoefteberekeningen.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een gebouw geheel leeg komt te staan, zal de eigenaar (het schoolbestuur) dit terug willen geven aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de verordening) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten, waarmee kan worden verwezen naar leegstand.

4.2. Kwaliteitsanalyse Onderwijs

Op basis van de verordening is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed schoolgebouw is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom naast de bouwkundige staat ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn thema's voor strategisch vastgoedbeleid.

Figuur 2: Elementen van quickscan-beoordelingsmethodiek.

Op basis van de door HEVO ontwikkelde 'Quickscan' zijn alle gebouwen op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score, die inzicht geeft in de vervangings-/ vernieuwingstermijn. De totaalscore geeft op uniforme wijze richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- Bij < 57 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- Bij 57 - 63 punten: binnen 5-10 jaar (oranje).
- Bij 63 - 69 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 69 > punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

Doordat de scores van de quickscans inmiddels 5 jaar oud zijn, is de bandbreedte van de scores aangepast:

- Bij < 63 punten: binnen 0-5 jaar (rood).
- Bij 63 - 65 punten: binnen 5-10 jaar (oranje).
- Bij 65 - 72 punten: binnen 10-20 jaar (lichtgroen).
- Bij 72 > punten: over meer dan 20 jaar (donkergroen).

De Quickscan leidt tot een advies voor de vervangings-/ vernieuwingstermijn, ofwel het 'natuurlijke vervangingsmoment' van een schoolgebouw. Daarbij zijn de verantwoordelijkheden van de gemeente en de schoolbesturen afgestemd. Het natuurlijke vervangingsmoment voor schoolgebouwen is cruciaal omdat het van belang is dat bij ingrepen ((ver)nieuwbouw of renovatie) alle thema's integraal aangepakt kunnen worden. Immers, bijvoorbeeld een energieneutraal gebouw dat onderwijskundig niet geschikt is, is een ongeschikt schoolgebouw.

De Quickscanscores zijn input voor de scenario's. Bij het besluit tot vervanging/ vernieuwing middels (ver)nieuwbouw/renovatie is bij de opgaven ook gekeken naar andere overwegingen (H6). Partijen kunnen ook besluiten om op elementniveau (bijvoorbeeld binnenmilieu) los van het natuurlijke vervangingsmoment te investeren.

5. Analyse en opgave

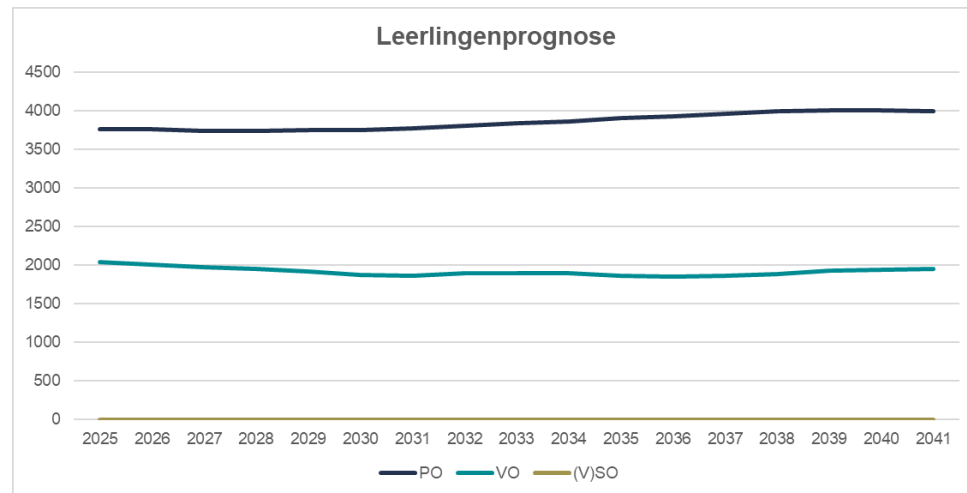
In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de analyse gepresenteerd en worden de opgave geformuleerd.

5.1. Capaciteit Onderwijs

De basis voor de behoefte aan capaciteit zijn de huidige en toekomstige leerlingenaantallen in de gemeente. Er wordt eerst stilgestaan bij de ontwikkeling van de prognose, alvorens een overzicht te geven van de totale capaciteit.

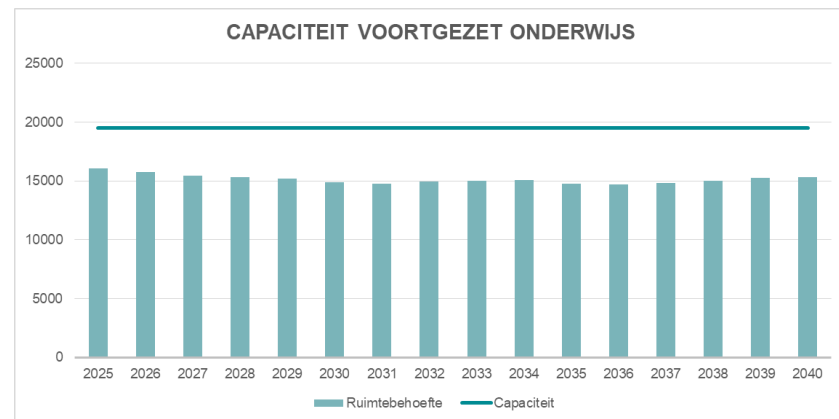
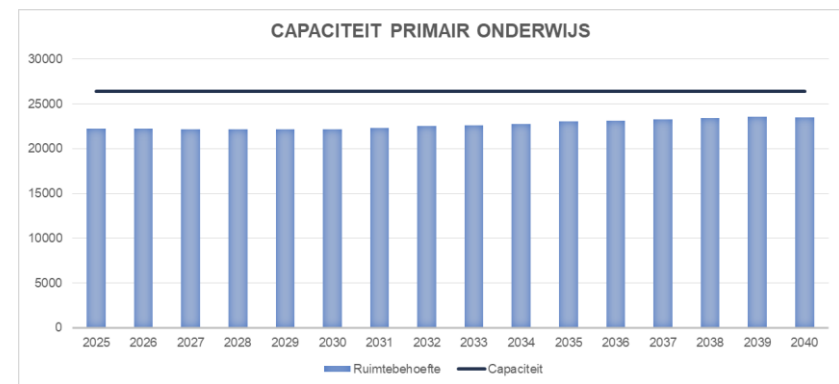
Leerlingenprognose

In de grafieken in deze paragraaf zijn de leerlingenprognoses van de gemeente te zien voor respectievelijk het PO en VO. De grafieken geven een beeld van hoe de leerlingenaantallen zich in de komende jaren naar verwachting gaan ontwikkelen. Voor gemeente Lingewaard wordt verwacht dat de leerlingenaantallen voor zowel PO als VO stabiel blijven.

Capaciteitsanalyse

De tabel in deze paragraaf geeft een overzicht van de ruimtetekorten- en overschotten per schoolgebouw. Voor zowel het PO als het VO is er een capaciteitsoverschot, wat betekent dat er meer ruimte beschikbaar is, dan waar behoefte aan is. In dit capaciteitsoverzicht zijn geen vierkante meters voor kinderopvang opgenomen. Let wel, dit is een overzicht voor de gehele gemeente. In de praktijk verschillen de overschotten en tekorten per kern. Dit wordt in Hoofdstuk 6 per kern genuanceerd. Daarnaast is dit gebaseerd op de leerlingentelling van 1 oktober. Gedurende het jaar stromen er nog leerlingen in, waardoor het leerlingenaantal op 1 februari hoger ligt.

5.2. Kwaliteit Onderwijs: Quickscans

De figuur in deze paragraaf toont de resultaten van de QuickScans. Deze scores zijn gebruikt als input voor de opgaven ontwikkeling (zie H5).

Bestuur	Bouwjr.	Schoolnaam	Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijskundige functionaliteit	Totaalscore	
			1	3	1	2	2	3	2019	
Permanente Huisvesting										
De Linge	1950	IKC De Vonkenmorgen (Nijmeegsestraat)	Lopende projecten							
De Linge	1961	IKC De Vonkenmorgen (Schoolstraat)								
Wonderwijs	1975/1986/1992	IKC Sterrenbos (inclusief noodlokalen)								
De Linge	1972	IKC De Doornick								
De Linge	1954/2002	IKC Pius X	6	4	5,5	5	4	5	56,5	
De Linge	1984	De Borgwal	7	5	5,5	4	5	5	60,5	
De Linge	1960/2001/2008	IKC Donatushof (Flierenhofstraat)	6	5,5	5,5	5,5	4	5	62,0	
De Linge	1960 (2000)	IKC Marang	5,5	4	6	5	4	7	62,5	
De Linge	1954 (2008)	SBO de Vlinderboom	8	5,5	6	6	4	5	65,5	
ATOS	1950/1996/2005	IKC de Tichelaar	5,5	6	6	5,5	5	5	65,5	
Wonderwijs	1960/1993/2010	IKC Abacus (hoofdgebouw)	6	5,5	6	5,5	5	5,5	66,0	
ATOS	2002	IKC De Regenboog	7	5,5	6	5	7	5,5	70,0	
ATOS	1976/2018	IKC 't Holthuis (voormalig Drieluik)								
ATOS	1982/2018	IKC 't Holthuis	6	5,5	6	5,5	6	6,5	71,0	
De Linge	1969/2010	IKC De Wieling	6	7	5,5	6	4	7	73,5	
Wonderwijs	2010	IKC Binnenste Buiten	8	8	6	6	5	8	84,0	
Semi-permanente Huisvesting										
De Linge	2008	IKC Donatushof noodlokalen (Flierenhofstraat)	5	4	5	4	5	5	55,0	
Wonderwijs	1990	IKC Abacus (semi-permanent)	5	4	6	4	5	5	56,0	
Wonderwijs	2017	IKC Binnenste Buiten	6	6	6	6	5	5,5	68,5	
De Linge	2025	IKC Borgwal (noodlokalen)	Lopende projecten							
			Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijskundige functionaliteit	Totaalscore	
			1	3	1	2	2	3	2019	
Lopend Project										
Lingerijn	1983/2003*	OBC Bemmell (de Heister)								
Lingerijn	1968/2000/2008/2009	OBC Huissen	6	5	5	5	4,5	5,5	61,5	
Stichting PRO	2005*	PRO Bemmell	6	6	6	5	5	6	68	
Lingerijn	2006	OBC Bemmell (Essenpas)	7	7	7	6	6	7	80	

Sinds 2019 hebben de schoolbesturen zelf geïnvesteerd in ventilatie (SUVIS) en dakbedekking bij IKC Binnenste Buiten, IKC de Tichelaar, IKC de Regenboog, IKC de Abacus en IKC Pius X. Er is gekozen om de quickscanscores niet aan te passen, ook al hebben er aanvullende investeringen plaatsgevonden. De Quickscan laat dus de werkelijkheid zien van een aantal jaren geleden. De reden hiervoor is dat de schoolbesturen deze investeringen zelf hebben bekostigd en de aanpassingen geen technische en economische levensduurverlenging betreffen. Daarmee blijft de vervangingstermijn vanuit het vorige IHP gelijk.

Ten opzichte van de Quickscans uit het vorige IHP is het Drieluik opgeheven. De gebouwdelen van het Drieluik zijn in gebruik genomen door 't Holthuis. De scores van de quickscan van het voormalige Drieluik worden in het huidige IHP buiten beschouwing gelaten. Er wordt een MJOP opgesteld, waarmee het uitgangspunt is dat het kwaliteitsniveau op hetzelfde niveau als 't Holthuis wordt gebracht. Deze kwaliteitsimpuls kost €750.000,-.

Voor 't Holthuis heeft in samenspraak met de schoolbesturen een aanpassing op de scores plaatsgevonden. De renovatie uit 2017 is bij het opstellen van het IHP 2019 bij het onderdeel bouwkundige staat onterecht gescoord als een levensduur verlengende renovatie van 40 jaar. De renovatie heeft een levensduur verlenging van 20 jaar. Daar is ook in de afschrijving rekening mee gehouden. Deze score is nu aangepast (naar 5,5 in plaats van 7). Ook fungeert het gebouw voor één school minder optimaal en is de onderwijskundige staat met -0,5 aangepast.

In het IHP van 2019 was IKC Donatushof (dr. Hoijingstraat) nog opgenomen. Deze is inmiddels gemeentelijk vastgoed geworden en daarom in het huidige IHP niet meer opgenomen.

De noodlokalen van De Borgwal zijn Q2 2025 vernieuwd en uitgebreid en is daarmee een lopend project.

6. Opgaven

Dit hoofdstuk bespreekt de opgaves voor de onderwijshuisvesting per kern en per school. De diverse opgaves worden onderbouwd aan de hand van de quickscores, de capaciteitsanalyse en overige criteria. De opgaves en prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen. Er wordt nog geen afweging gemaakt ten aanzien van (ver)nieuwbouw. Dit vereist bij de uitvoering van het IHP per locatie een gedegen afweging middels haalbaarheidsonderzoeken.

6.1. Toelichting Scholenlandschap per Deelgebied

De huidige situatie binnen de gemeente is in deze paragraaf weergegeven op diverse scholenlandschappen per deelgebied. Hieronder volgt een toelichting over hoe de kaarten en labels gelezen moeten worden:

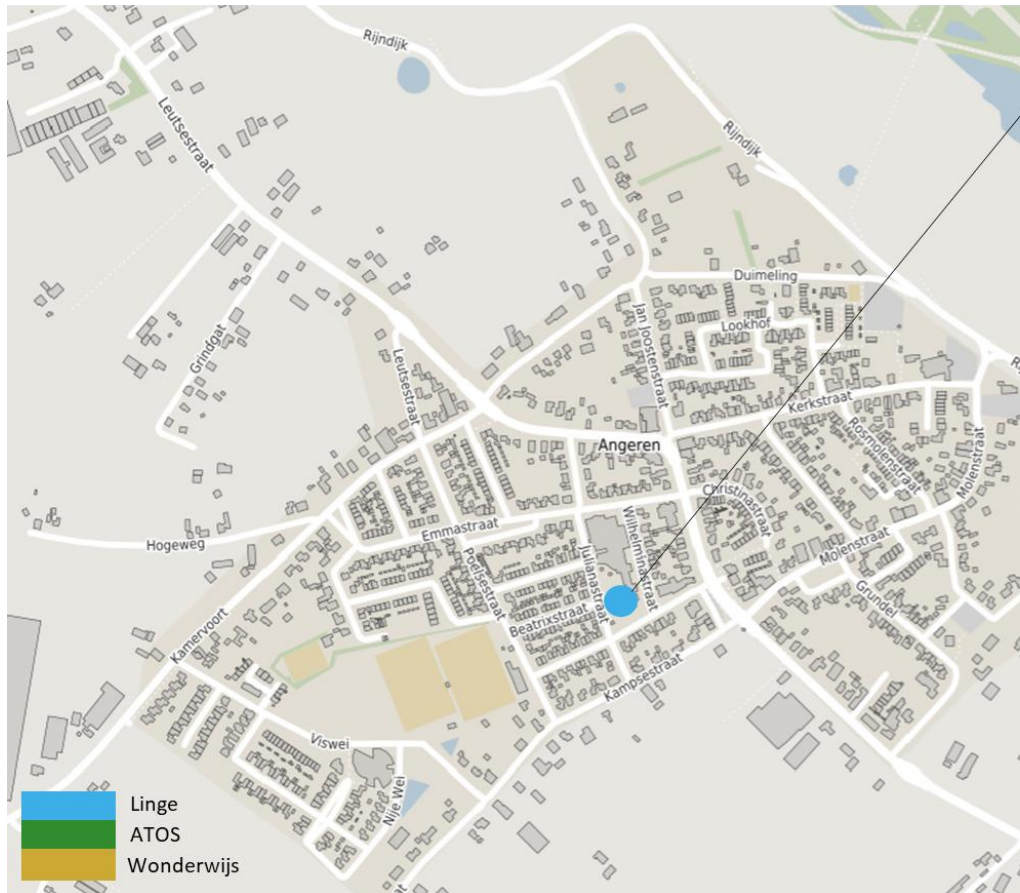
- De labels in de kaarten geven een toelichting op het betreffende schoolgebouw.
- De kleur van de stip op de kaart correspondeert met het schoolbestuur.
- Onder de schoolnaam staat de quickscore weergegeven met de kleur van de vervanging-/ vernieuwingstermijn.
- Het label geeft de leerlingenprognose weer.
- Het label geeft de bijbehorende ruimtebehoefte, bestaande m² bvo en ruimtetekorten/-overschotten weer. Tekorten worden in het rood aangegeven.
- Indien onder de labels tijdelijke huisvesting is aangegeven, is het aantal m²'s in het label exclusief deze tijdelijke huisvesting.
- Bij lopende projecten is het nieuwe BVO opgenomen. Daarnaast is het van belang om te vermelden dat de m²'s voor kinderopvang bij deze projecten geen te vorderen onderwijsmeters betreffen. Dit is in de tabellen, ten behoeve van de uniformiteit met alle andere tabellen, in de derde regel wel als zodanig gevisualiseerd. Het is de ambitie om bij de actualisatie van het volgende IHP dit onderscheid overal in beeld te brengen.

6.2. Analyse en opgaves PO

6.2.1 Angeren

Voor Angeren bestaat de volgende opgave:

1. **IKC Marang:** De opgave voor IKC Marang is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 0-5 jaar. Er is sprake van een klein ruimteoverschot.

	IKC Marang		2025	2030	2035	2040
QuickScan	625	Leerlingenprognose	180	193	203	213
Bouwjaar	1960	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.105	1.171	1.221	1.271
bvo Onderwijs [m2]	1.246	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	412	346	296	246
bvo Opvang [m2]	271	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	141	75	25	-25

6.2.2 Bemmel

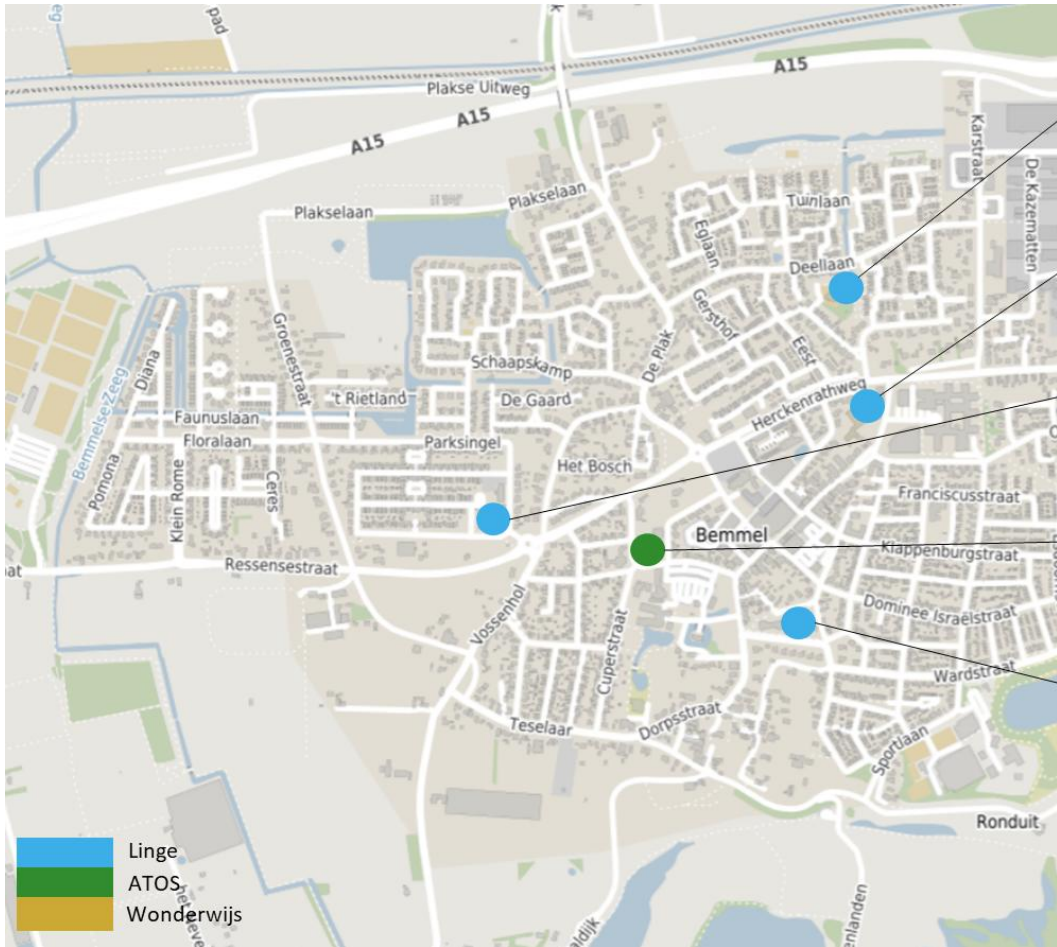
Voor Bemmel bestaan de volgende opgaven:

2. **De Borgwal:** De opgave voor De Borgwal is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 0-5 jaar. Er is sprake van een ruimtetekort, wat recentelijk is verholpen door de plaatsing van tijdelijke huisvesting. Wel is te zien dat richting de toekomst het ruimtetekort verder oploopt.
3. **IKC Pius X:** De opgave voor IKC Pius X is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 0-5 jaar. Er is sprake van een ruimteoverschot.
4. **SBO de Vlinderboom:** De opgave voor SBO de Vlinderboom is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 10-15 jaar. Er is sprake van een ruimteoverschot.
5. **IKC de Regenboog:** De opgave voor IKC de Regenboog is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 15-20 jaar. Er is sprake van een ruimtetekort wat de komende jaren verder toeneemt.
6. **IKC Donatushof:** De opgave voor IKC Donatushof is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 0-5 jaar.

Onderstaand zijn de totale ruimtebehoefte en overschotten/tekorten in vierkante meters weergegeven. Bij de tekorten / overschotten zijn de vierkante meters voor kinderopvang er van af getrokken en de tijdelijke huisvesting erbij opgeteld. De optelling is dus de onderste regel van de tabellen + de tijdelijke huisvesting.

Jaar	Totale behoefte (m2)	Totale tekorten/overschotten (m2)
2025	6.845	1.089
2030	6.947	848
2035	7.121	674
2040	7.239	556

Het totale ruimteoverschot in Bemmel is in 2025 hoog met 1.089 m2. Wanneer de huidige situatie wordt voortgezet, daalt dit overschot in de komende 20 jaar met grofweg 500 m2. Dat komt door de toenemende leerlingenaantallen, waardoor de ruimtebehoefte stijgt en het overschot afneemt.

IKC de Borgwal		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	60,5	Leerlingenprognose	214	242	249	254
Bouwjaar	1984	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.276	1.417	1.452	1.478
bvo Onderwijs [m2]	797	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	-479	-620	-655	-681
bvo Opvang [m2]	0	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	-479	-620	-655	-681

* Tijdelijke huisvesting 395 m2

IKC Pius X		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	56,5	Leerlingenprognose	150	133	137	140
Bouwjaar	1954	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	955	869	889	904
bvo Onderwijs [m2]	1.281	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	654	739	719	704
bvo Opvang [m2]	327	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	327	412	392	377

SBO de Vlinderboom		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	65,5	Leerlingenprognose	176	170	176	179
Bouwjaar	1954	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.634	1.590	1.634	1.656
bvo Onderwijs [m2]	2.585	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	951	995	951	929
bvo Opvang [m2]	0	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	951	995	951	929

IKC de Regenboog		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	70	Leerlingenprognose	270	296	305	311
Bouwjaar	2002	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.558	1.689	1.734	1.764
bvo Onderwijs [m2]	1.472	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	331	200	155	125
bvo Opvang [m2]	417	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	-86	-217	-262	-292

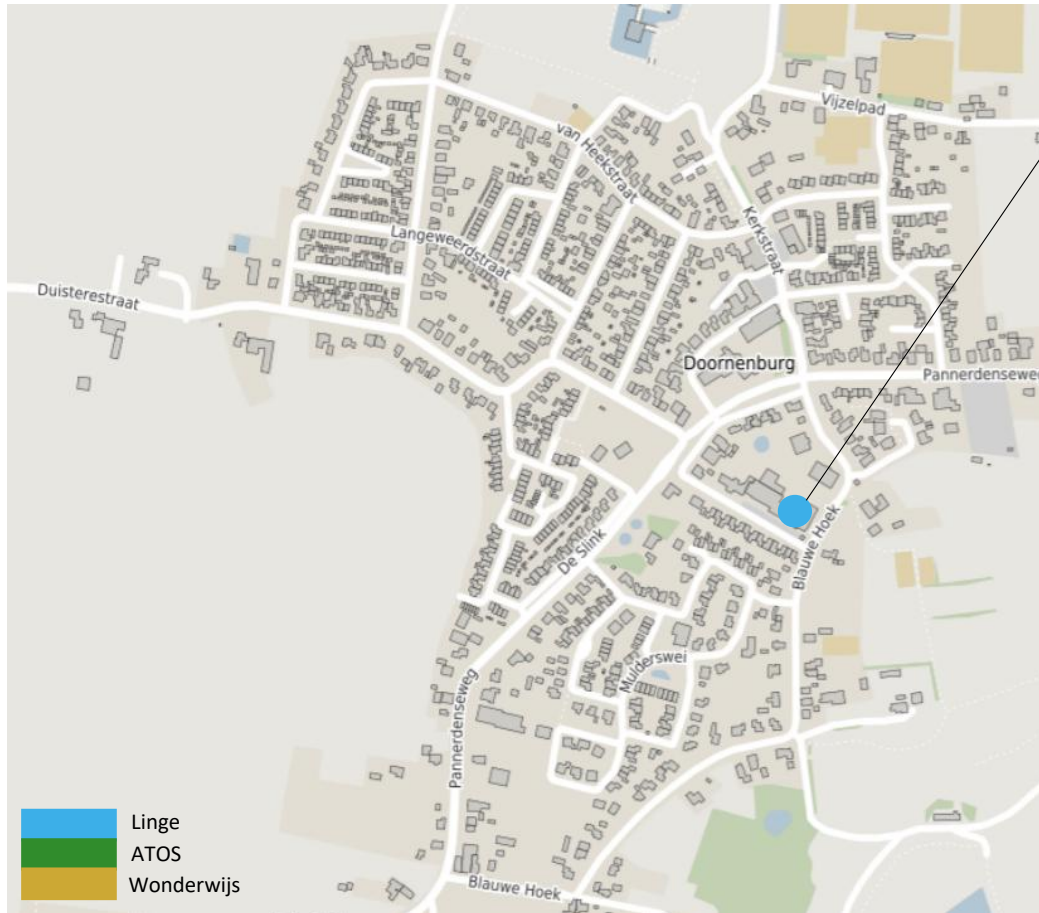
IKC Donatushof (Flierenhofstraat)		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	62	Leerlingenprognose	243	235	241	246
Bouwjaar	1960	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.422	1.382	1.412	1.437
bvo Onderwijs [m2]	1.265	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	105	145	115	90
bvo Opvang [m2]	262	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	-157	-117	-147	-172

* Tijdelijke huisvesting 138 m2

6.2.3 Doornenburg

Voor Doornenburg bestaat de volgende opgave:

1. **IKC de Doornick:** Eind maart 2024 is een definitief besluit genomen om het IKC te verhuizen naar de Martinuskerk. Concrete plannen worden nu gemaakt om de kerk en het terrein geschikt te maken voor het IKC. De verwachting is dat de kerk eind 2026 als school in gebruik kan worden genomen.

IKC de Doornick			2025	2030	2035	2040
QuickScan	Loopt	Leerlingenprognose	135	149	167	173
Bouwjaar	1972	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	879	949	1.040	1.070
bvo Onderwijs [m2]	932	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	228	158	67	37
bvo Opvang [m2]	175	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	53	-17	-108	-138

6.2.4 Gendt

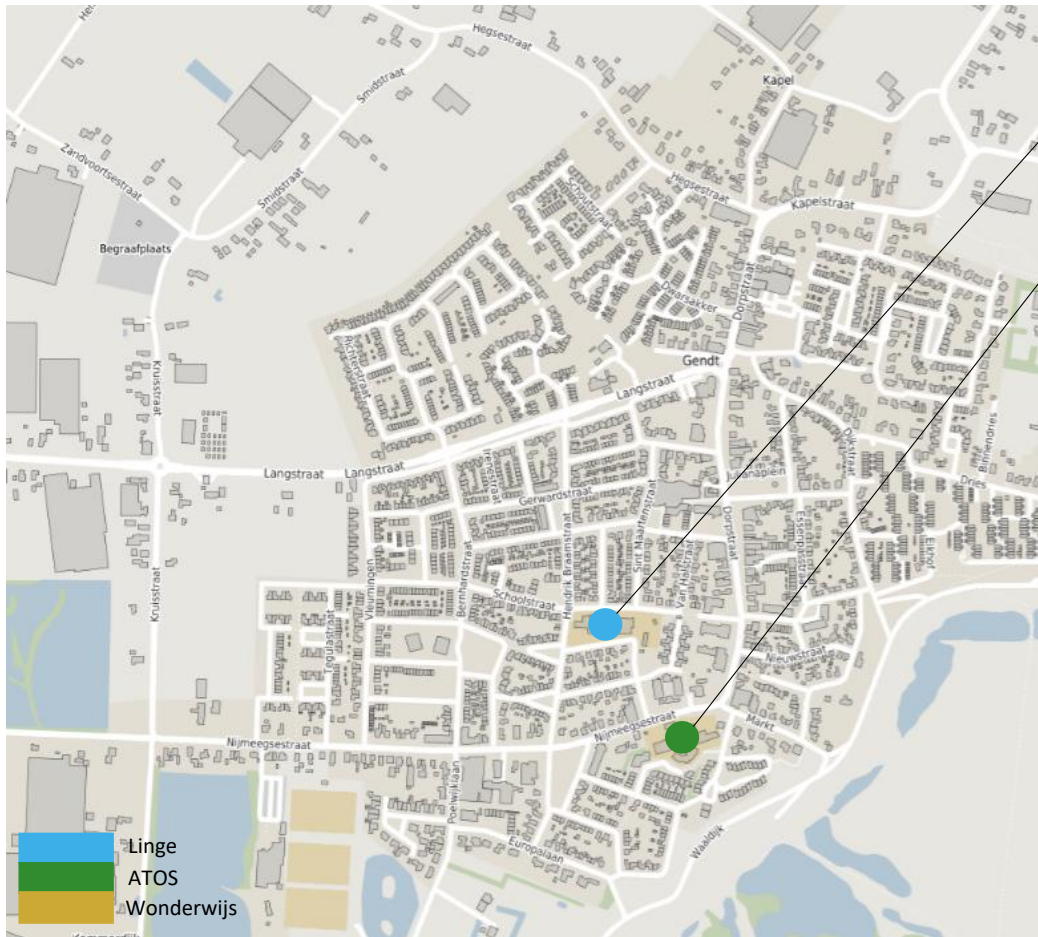
Voor Gendt bestaan de volgende opgaven:

2. **IKC de Vonkenmorgen:** IKC de Vonkenmorgen bestaat uit twee locaties, namelijk de Schoolstraat en de Nijmeegsestraat. Er is gekozen om voor IKC de Vonkenmorgen nieuwbouw te plegen op de locatie van de Schoolstraat en hier beide locaties te huisvesten. De verwachting is dat IKC de Vonkenmorgen eind 2026 in gebruik genomen kan worden. Op lange termijn wordt er ruimtetekort verwacht.
3. **IKC de Tichelaar:** In 2018 is het gebouw in de Quicksan als één geheel beoordeeld. Het gebouw bestaat uit drie delen: 1950, 1996 en 2005. Indien de gebouwdelen separaat vernieuwd zouden worden ontstaat er een gefaseerd project met een investering in het oudste gebouwdeel in 0 tot 5 jaar en de nieuwste gebouwdelen in 10 tot 15 jaar. In dit IHP is gekozen om dit project als integraal project op te nemen in de termijn 5 tot 10 jaar. Er is momenteel sprake van een ruimteoverschot.

Onderstaand zijn de totale ruimtebehoefte en overschotten/tekorten in vierkante meters weergegeven. Bij de tekorten / overschotten zijn de vierkante meters voor kinderopvang er van af getrokken en de tijdelijke huisvesting erbij opgeteld. De optelling is dus de onderste regel van de tabellen + de tijdelijke huisvesting.

Jaar	Totale behoefte (m2)	Totale tekorten/overschotten (m2)
2025	3.046	469
2030	3.137	379
2035	3.372	142
2040	3.539	-24

Het totale ruimteoverschot in Gendt is in 2025 469 m2. Wanneer de huidige situatie wordt voortgezet, daalt dit overschot in de komende 20 jaar met grofweg 400 m2, waardoor er uiteindelijk een ruimtetekort ontstaat van 24 m2.

IKC de Vonkenmorgen (Schoolstraat)			2025	2030	2035	2040
QuickScan	Loopt	Leerlingenprognose	332	350	380	401
Bouwjaar	1961	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.870	1.961	2.111	2.217
bvo Onderwijs [m2]	2.022	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	587	497	346	240
bvo Opvang [m2]	435	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	152	62	-89	-195

IKC de Tichelaar			2025	2030	2035	2040
QuickScan	65,5	Leerlingenprognose	194	194	211	223
Bouwjaar	1950	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.176	1.176	1.261	1.322
bvo Onderwijs [m2]	1.493	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	467	467	382	321
bvo Opvang [m2]	150	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	317	317	232	171

6.2.5 Haalderen

Voor Haalderen bestaat de volgende opgave:

4. **IKC de Wieling:** De opgave voor IKC de Wieling is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van >20 jaar. Er is sprake van een ruimteoverschot van ruim 800 m2.

5.

IKC de Wieling		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	73,5	Leerlingenprognose	98	107	124	134
Bouwjaar	1969	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	693	738	824	874
bvo Onderwijs [m2]	1.514	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	980	935	849	799
bvo Opvang [m2]	159	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	821	776	690	640

6.2.6 Huissen

Voor Huissen bestaan de volgende opgaven:

6. **IKC 't Holthuis:** na het vorige IHP is het Drieluik opgeheven. De gebouwdelen van het Drieluik zijn in gebruik genomen door 't Holthuis. Het scenario is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 15-20 jaar. Er is sprake van een beperkt ruimteoverschot.
7. **IKC Binnenste Buiten:** IKC Binnenste Buiten is in 2011 opgeleverd. Dit vertaald zich in een quickscan score van 84 en een vervangingstermijn van >20 jaar. In 2022/2023 is het IKC uitgebreid met 2 permanente lokalen. Desalniettemin is er sprake van een ruimtetekort van 307 m2 die wordt opgevangen door de noodlokalen van 312 m2. Met de buurt is afgesproken dat de noodlokalen weggehaald worden in 2026. Hoewel de verwachting is dat de leerlingenaantallen dalen, blijft er een licht ruimtetekort in de toekomst. Gemeente en schoolbesturen vragen zich af of deze daling daadwerkelijk voortzet, indien er ruimtetekorten blijven bestaan wordt extra ruimte gecreëerd bij de nieuwbouw van IKC de Abacus.
8. **IKC de Abacus:** IKC de Abacus heeft, aanvullend aan het hoofdgebouw, nog semi-permanente lokalen met een quickscan score van 56 met een vervangingstermijn tussen de 0 – 5 jaar. Daarnaast is er sprake van drie verschillende bouwdelen met verschillende bouwjaren: 1960, 1993 en 2010. Indien de gebouwdelen separaat vernieuwd zouden worden ontstaat er een gefaseerd project met een investering in het oudste gebouwdeel in 0 tot 5 jaar en de nieuwste gebouwdelen in 10 tot 15 jaar. In dit IHP is gekozen om dit project als integraal project op te nemen in de termijn 5 tot 10 jaar. Er is momenteel sprake van een ruimteoverschot, maar dit geeft een vertekend beeld. Het gebouw is dusdanig inefficiënt dat er in de praktijk geen ruimteoverschot is.
9. **IKC het Sterrenbos:** IKC het Sterrenbos is in het vorige IHP als nieuwbouw of vernieuwbouwproject aangewezen. De ontwikkeling bevindt zich in de ontwerpfase en wordt naar verwachting opgeleverd in 2026.

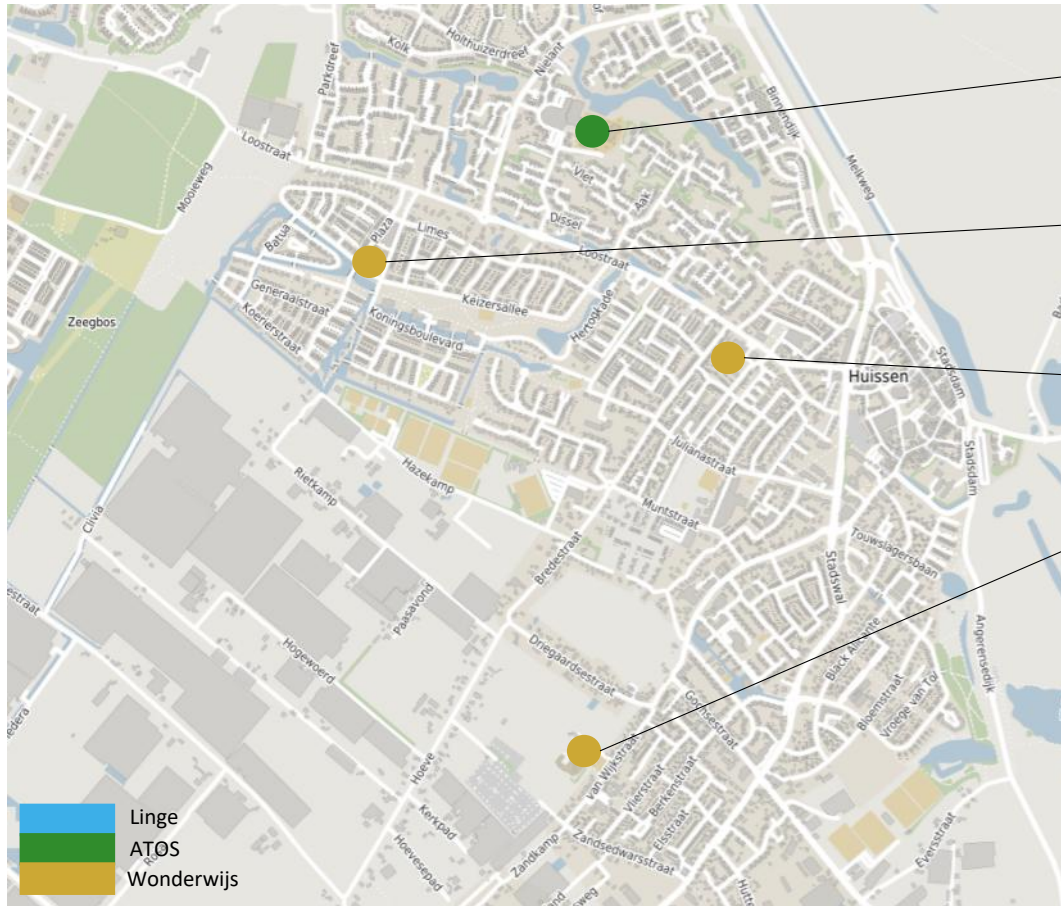
Onderstaand zijn de totale ruimtebehoefte en overschotten/tekorten in vierkante meters weergegeven. Bij de tekorten / overschotten zijn de vierkante meters voor kinderopvang er van af getrokken en de tijdelijke huisvesting erbij opgeteld. De optelling is dus de onderste regel van de tabellen + de tijdelijke huisvesting.

Jaar	Totale behoefte (m2)	Totale tekorten/overschotten (m2)
2025	9.688	807
2030	9.256	1.239
2035	9.442	1.053
2040	9.507	988

Het totale ruimteoverschot in Huissen is in 2025 hoog met 807 m2. Wanneer de huidige situatie wordt voortgezet, neemt dit overschot de eerste jaren toe met grofweg 300 m2. Daarna daalt dit overschot in de komende naar 988 m2.

Dit ruimteoverschot dient genuanceerd te worden. Van het huidige overschot is (312 + 265) 577m2 tijdelijke huisvesting. Bij het wegvallen van deze tijdelijke huisvesting resteert een overschot van 230 m2. Daarnaast is, zoals aangegeven, er feitelijk geen ruimteoverschot bij de Abacus door het inefficiënte gebouw. Indien dit ruimteoverschot niet wordt meegerekend is het overschot slechts 61m2.

Vooralsnog worden de ruimteoverschotten daarom niet zo ervaren. Bovendien zien de schoolbesturen de verwachte daling in de prognose niet. Dit dient de komende jaren gemonitord te worden. De Linge heeft aangegeven vanwege de verwachte groei mogelijk een IKC te willen stichten in Huissen. Dit voornemen is gebaseerd op de wens tot meer keuzemogelijkheden voor ouders en een streven om in de keten van onderwijs, huisvesting te bieden voor de leeftijd van 0 - 18 jaar op basis van een gedeelde visie op onderwijs. Gemeente en schoolbesturen gaan hier nader over in gesprek.

IKC 't Holthuis		2025	2030	2035	2040
QuickScan	71	493	490	500	504
Bouwjaar	1982	2.680	2.665	2.715	2.735
bvo Onderwijs [m2]	2.768	572	587	537	517
bvo Opvang [m2]	484	88	103	53	33

IKC Binnenste Buiten		2025	2030	2035	2040
QuickScan	84	492	427	437	440
Bouwjaar	2010	2.675	2.348	2.398	2.413
bvo Onderwijs [m2]	2.368	-307	20	-30	-45
bvo Opvang [m2]	0	-307	20	-30	-45

* Tijdelijke huisvesting 312 m2

IKC de Abacus		2025	2030	2035	2040
QuickScan	66	346	313	320	322
Bouwjaar	1960	1.940	1.774	1.810	1.820
bvo Onderwijs [m2]	2.109	669	835	799	789
bvo Opvang [m2]	500	169	335	299	289

* Tijdelijke huisvesting 265 m2

IKC het Sterrenbos		2025	2030	2035	2040
QuickScan	Loopt	436	451	461	465
Bouwjaar	1975	2.393	2.469	2.519	2.539
bvo Onderwijs [m2]	2.673	874	798	748	728
bvo Opvang [m2]	594	280	204	154	134

6.3. Analyse en scenario's VO

6.3.1 Bommel

Voor Bommel bestaan de volgende opgaven:

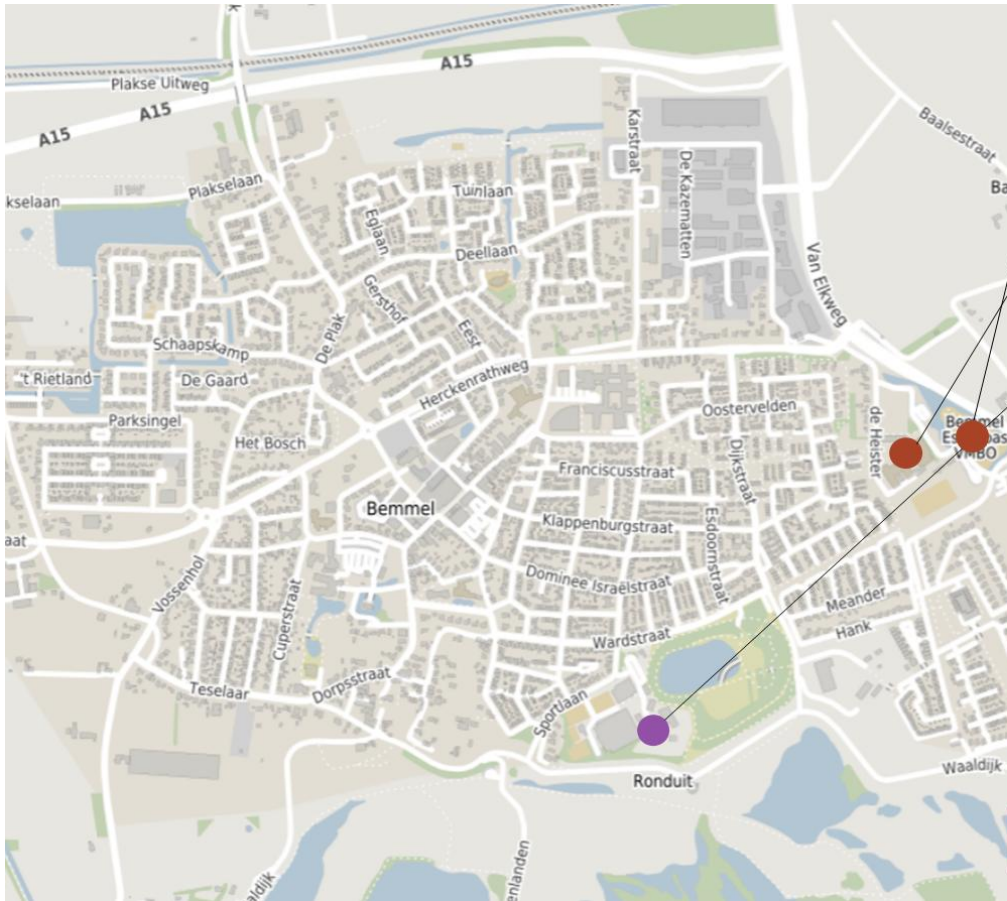
10. OBC Bommel: OBC Bommel bestaat uit locaties de Heister en de Essenpas. Voor locatie de Heister wordt momenteel nieuwbouw gepleegd. Deze wordt naar verwachting in 2026 opgeleverd. De locatie de Heister wordt direct aan de Essenpas gebouwd. Daarmee fungeren beide gebouwen als één locatie. De leerlingenaantallen, ruimtebehoefte en de capaciteitsanalyse is weergegeven voor beide locaties onder Essenpas. Voor locatie Essenpas is het scenario nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van >20 jaar. Er is sprake van een ruimtetekort, maar dit valt binnen de marge van 10% die geldt voor een VO school.

11. Pro College Bommel: het scenario is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 10 - 15 jaar. Er is sprake van een ruimtetekort wat de komende jaren verder toeneemt.

Onderstaand zijn de totale ruimtebehoefte en overschotten/tekorten in vierkante meters weergegeven. Bij de tekorten / overschotten zijn de vierkante meters voor kinderopvang er van af getrokken en de tijdelijke huisvesting erbij opgeteld. De optelling is dus de onderste regel van de tabellen + de tijdelijke huisvesting.

Jaar	Totale behoefte (m2)	Totale tekorten/overschotten (m2)
2025	11.226	-527
2030	10.707	-8
2035	10.598	101
2040	11.003	-304

In totaal is er een ruimtetekort in Bommel van 527 m2 in 2025. Dat tekort neemt de eerste jaren wat af door teruglopende leerlingenaantallen, maar stijgt in 2040. Wanneer de huidige situatie wordt voortgezet, daalt het tekort in de komende 20 jaar met grofweg 200 m2.

Lingerijn
 PRO

OBC Bemmelermeer (Essenpas)		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	80	Leerlingenprognose	1446	1348	1332	1391
Bouwjaar	2026	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	9.719	9.127	9.030	9.387
bvo Onderwijs [m2]	9.334	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	-385	207	304	-53
bvo Opvang [m2]	0	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	-385	207	304	-53

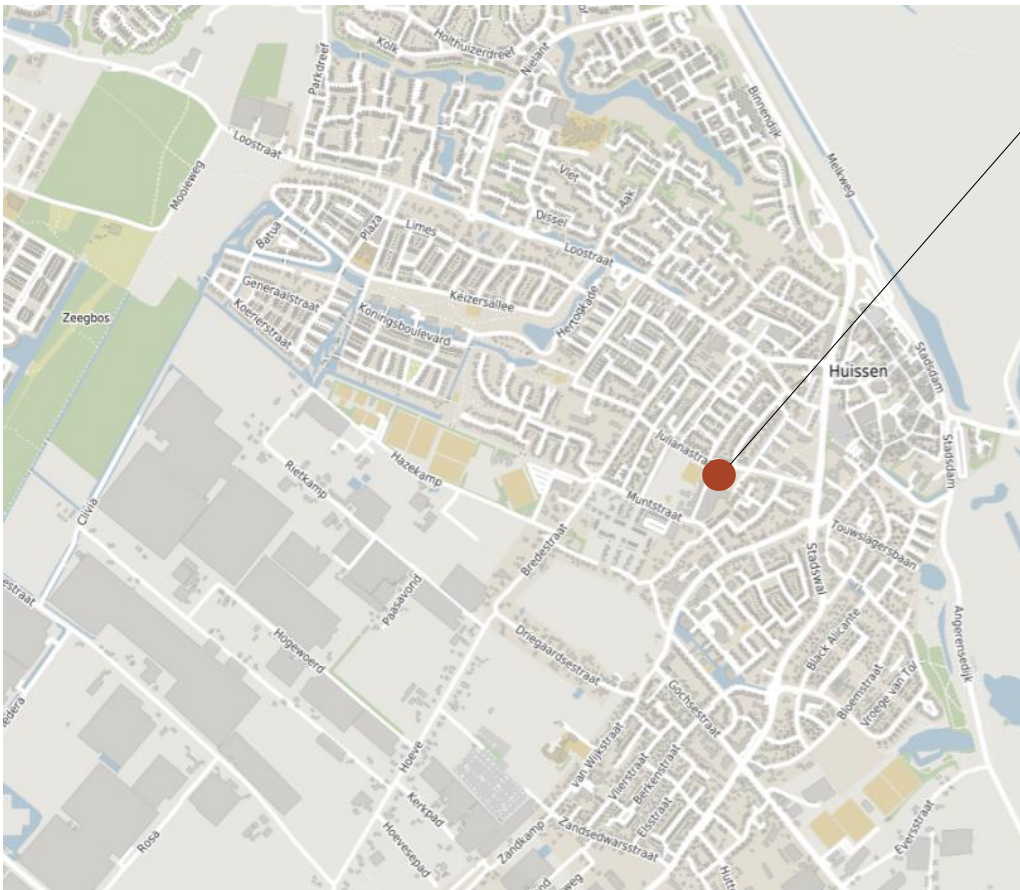
OBC Bemmelermeer (de Heister)	
QuickScan	Loopt
Bouwjaar	1983
bvo Onderwijs [m2]	
bvo Opvang [m2]	

PRO College Bemmelermeer		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	68	Leerlingenprognose	99	105	104	108
Bouwjaar	2005	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	1.507	1.580	1.568	1.616
bvo Onderwijs [m2]	1.365	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	-142	-215	-203	-251
bvo Opvang [m2]	0	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	-142	-215	-203	-251

6.3.2 Huissen

Voor Huissen bestaat de volgende opgave:

12.OBC Huissen: De opgave voor OBC Huissen is nieuwbouw of vernieuwbouw in een termijn van 5-10 jaar. Er is sprake van een flink ruimteoverschot. Dit heeft te maken met een daling in aantal leerlingen. Een plan van aanpak is opgesteld om de leerlingenaantallen de komende jaren te herstellen, waarmee de ruimoverschotten dalen. Daarnaast is er ook sprake van een inefficiënt gebouw, waardoor de ruimteoverschotten in de praktijk lager uitvallen.

OBC Huissen		2025	2030	2035	2040	
QuickScan	61,5	Leerlingenprognose	500	426	423	443
Bouwjaar	1968	Ruimtebehoefte Onderwijs [m2]	4.831	4.186	4.159	4.334
bvo Onderwijs [m2]	8.795	Tekort/overschot Onderwijs [m2]	3.964	4.609	4.636	4.461
bvo Opvang [m2]	0	Tekort/overschot Onderwijs & Opvang [m2]	3.964	4.609	4.636	4.461

Lingerijn
PRO

6.4. Integrale programmering

Op basis van de opgaven wordt de voorgestelde programmering inzichtelijk. Het volgende programma volgt uit de opgaven:

Scholen	Termijn	Ambitie oplevering
IKC de Vonkenmorgen	Lopende projecten	2026
IKC het Sterrenbos		
IKC de Doornick		
OBC Bemmell (de Heister)		
IKC Pius X	0 – 5 jaar	2030
IKC Donatushof		
IKC Marang		
IKC de Borgwal		
OBC Huissen	5 – 10 jaar	2035
IKC de Abacus		
IKC de Tichelaar		
SBO de Vlinderboom	10 – 15 jaar	2040
Pro College Bemmell		
IKC de Regenboog	15 – 20 jaar	2045
IKC 't Holthuis		
IKC de Wieling	>20 jaar	>2050
IKC Binnenste Buiten		
OBC Bemmell (Essenpas)		

Door de gemeente is geconstateerd dat dit leidt tot een aanzienlijke vervangingsopgave in Bemmell in termijn één (0 tot 5 jaar). Er zijn drie scholen in Bemmell aangewezen als vernieuwingsopgave. De gemeente acht het een onwenselijke situatie om deze omvang van projecten in één kern gelijktijdig op te starten en uit te voeren. De programmering is daarom aangepast zodat de IKC Pius X en IKC Donatushof worden gefaseerd naar één termijn later (5 tot 10 jaar). De Borgwal heeft een hogere urgentie door het toenemende ruimtetekort (ondanks de recent geplaatste tijdelijke huisvesting) Door de fasering ontstaat in de eerste termijn ruimte voor IKC Abacus uit de tweede termijn, deze school heeft nog semipermanente huisvesting uit 1990 die echt aan het eind van de levensduur is. Zoals eerder aangegeven wordt er door de schoolbesturen in Huissen een ruimtetekort verwacht en kan hierop worden ingespeeld

Voor OBC Huissen dient een onderzoek plaats te vinden naar de gewenste invulling van de vervangingsopgave. Vanwege de verwachte doorlooptijd van dit onderzoek acht de gemeente het wenselijk om alvast een voorbereidingskrediet voor OBC Huissen in de eerste termijn op te nemen om verschillende opties op haalbaarheid te onderzoeken. In samenspraak met de schoolbesturen wordt de volgende aangepaste programmering voorgesteld:

Scholen	Termijn	Ambitie oplevering
IKC de Vonkenmorgen	Lopende projecten	2026
IKC het Sterrenbos		
IKC de Doornick		
OBC Bemmell (de Heister)		
IKC Marang	0 – 5 jaar	2030
IKC de Borgwal		
IKC de Abacus		
OBC Huissen	5 – 10 jaar	2032
IKC Pius X		2035
IKC Donatushof		2035
IKC de Tichelaar		2035
SBO de Vlinderboom	10 – 15 jaar	2040
Pro College Bemmell		
IKC de Regenboog	15 – 20 jaar	2045
IKC 't Holthuis		
IKC de Wieling	>20 jaar	>2050
IKC Binnenste Buiten		
OBC Bemmell (Essenpas)		

7. Financiële vertaling en CO₂-reductie

De in hoofdstuk 5 gepresenteerde scenario's voor het PO en VO zijn in dit hoofdstuk voorzien van een financieel kader. Er wordt eerst ingegaan op het kwaliteitsniveau en de gehanteerde kostenkengetallen. Er is aangegeven hoe deze kwaliteit tussen gemeente en schoolbesturen is verdeeld. Vervolgens wordt het meerjaren investeringsoverzicht gepresenteerd.

7.1. IHP Kwaliteit

Passend bij de ambitie vanuit hoofdstuk 2 (bouwstenen) en argumenten is de IHP kwaliteit bepaald. Er wordt in aangesloten op het Kwaliteitskader Huisvesting van Ruimte-OK. Ruimte-OK is een kennisorganisatie voor scholen en gemeente als het gaat om onderwijshuisvesting. Het is een not-for-profit organisatie, opgericht in 2012, mede op initiatief van het Waarborgfonds Kinderopvang, de PO-raad, VO-raad en de VNG.

Het kwaliteitskader bevat een reeks eenduidige, herkenbare en praktisch toepasbare kwaliteitscriteria op het gebied van Beleving, Gebruik en Techniek. Met het in het Kwaliteitskader omschreven kwaliteitsniveau wordt voldaan aan de door het Rijk samen met de sectoren geformuleerde eindnormen voor toekomstbestendige huisvesting. Er is rekening gehouden met prestatie-eisen vanuit de sectorale routekaarten voor verduurzaming, het programma Frisse Scholen en de Arbocatalogus voor PO en VO.

Het kwaliteitskader is toegevoegd in Bijlage II.

7.2. Verdeling Kwaliteit

De gemeente en de schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om gezamenlijk de gewenste IHP kwaliteit te realiseren. Daarbij streven de schoolbesturen ernaar om binnen hun financiële mogelijkheden een bijdrage aan de projecten te leveren.

Hierbij maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding die zij ontvangen van het rijk. Een deel van de kwaliteit wordt bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwpoging (besparing op investeringen in de lopende meerjarenonderhoudsplanning). De schoolbesturen geven aan dat zij aan de voorkant

voorzichtig zijn in het toezeggen van bijdragen. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG-gebouwen.
- De beperkte eigen financiële middelen en liquiditeit.

Tijdens het opstellen van het IHP hebben gemeente en schoolbesturen een afspraak gemaakt over verdeling van de kosten. Er is overeengekomen dat de gemeente 95% van het Kwaliteitskader Huisvesting financiert. Daarmee is de basiskwaliteit geborgd. Dit houdt in dat schoolbesturen 5% van het Kwaliteitskader Huisvesting financieren. Daarbij dient, zolang het investeringsverbod nog van kracht is, het schoolbestuur in het PO te investeren in maatregelen aangaande verduurzaming of binnenklimaat. Voorbeelden om deze 5% te financieren binnen het investeringsverbod zijn de stap van BENG (bouwbesluit) naar ENG (ca. 2,5%) en de stap van 2,6m lokaal hoogte (bouwbesluit) naar 3,2m lokaal hoogte (klasse A) (ca. 2,5%). Na afschaffing van het investeringsverbod (naar verwachting 1 januari 2026) zijn hier geen restricties aan verbonden, aangezien schoolbesturen dan zelf mogen investeren in de onderwijshuisvesting. De schoolbesturen geven aan dat ook na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel afstemming met de accountant noodzakelijk blijft.

7.3. Kosten

De bepaling van de kwaliteitsambitie kwaliteit leidt tot indicatieve investeringsbedragen per m² brutovloeroppervlakte (bvo). Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald. Deze methodiek maakt onderscheid naar type onderwijs (PO/VO) en gebouw grootte (aantal leerlingen). De ervaring leert dat het kostenkengetal van een kleine school hoger ligt dan van een grote school (schaalvoordelen en aantal bouwlagen; compact bouwen). De kostenconfigurator is een actueel rekenmodel dat rekening houdt met de verschillende wet- en regelgevingen binnen de onderwijshuisvesting en ambities binnen het IHP.

Deze investeringsniveaus sluiten aan bij de in paragraaf 6.1. omschreven kwaliteit. De investeringsniveaus zijn weergegeven in de tabellen. Er ontstaan schaalvoordelen bij het bouwen van een school met een grotere omvang.

Kostenconfigurator HEVO PO 1-1-2025

	Primair Onderwijs			
	100	200	300	400
Aantal leerlingen	100	200	300	400
Uitgangspunt bouwlagen	1	1	2	2
Norm bvo	703	1.206	1.709	2.212
Totale kosten	€ 4.752	€ 4.409	€ 4.061	€ 3.979

Tabel: Kostenkengetal nieuwbouw voor PO.

Kostenconfigurator HEVO VO 1-1-2025

Onderdeel	Voortgezet Onderwijs		
	vmbo	havo/vwo	vmbo/havo /vwo
Voortgezet onderwijs	vmbo	havo/vwo	vmbo/havo /vwo
Uitgangspunt bouwlagen	2	3	3
Norm bvo	5.000	8.000	13.000
Totale kosten	€ 3.738	€ 3.536	€ 3.479

Tabel: kostenkengetal nieuwbouw voor VO

7.4. Financiële Uitgangspunten

De overzichten op de volgende pagina's tonen de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De kostenconfigurator uit 2025 is gehanteerd en is inclusief btw, prijspeil 1 januari 2025. Periodieke indexatie op basis van BDB-index als basis voor de financiële vertaling van dit IHP is noodzakelijk. Het prijsniveau is gebaseerd op de regio Gemeente Lingewaard. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio. De kostenconfigurator gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.
- In de stichtingskosten zijn ook diverse honoraria en vaste aanvullende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria (voor ontwerpteamleden (architect, installatieadviseur, constructeur, bouwfysicus en projectmanager (niet voor interne projectleider gemeente), aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, beperkte risicoverrekening en onvoorzien. De aanvullende kosten zijn gebaseerd op een eenvoudig gebouw met een compacte gebouwworm en een daarbij passende voorbereidings- en uitvoeringsplanning.
- Locatiegebonden kosten zijn niet opgenomen in de kengetallen. Per scenario komen er nog diverse kosten bij, dit kan sterk verschillen. De kosten waarmee rekening moet worden gehouden zijn onder andere kosten voor tijdelijke huisvesting, grondkosten, locatiegebonden kosten, kosten voor bouwrijp maken, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/schoolbestuur bijvoorbeeld voor adviezen of projectbegeleiding, kosten voor organisatorische ondersteuning, inrichtingskosten (losse inrichting) en verhuiskosten. Ook financieringskosten zoals rentekosten, startkosten of faseringskosten zijn niet opgenomen. Deze kosten kunnen hoog oplopen, zeker als tijdelijke huisvesting benodigd is. Gemiddeld gezien betreft het op een totaal programma van een gemeente (dus over alle schoolgebouwen berekend) 30% van de investeringskosten uit het IHP. Het kan echter zijn dat voor het ene schoolgebouw slechts 10% nodig is en het volgende schoolgebouw 50% aan extra kosten met zich meebrengt. Dit is met name afhankelijk van de noodzaak tot tijdelijke huisvesting. Deze zijn in dit IHP geschat op 30%. Per scenario worden deze na het IHP nader gespecificeerd en onderbouwd in de haalbaarheidsonderzoeken.
- Kosten voorfinanciering kinderopvang: deze kosten zijn nog niet opgenomen in het IHP, deze worden ingeschat gedurende de haalbaarheidsstudies. Pas in deze fase ontstaat zicht op het gewenste volume aan kinderopvang in een buurt, wijk of kern.
- Er is voor de ruimtebehoefte bij de doorrekening van de investeringskosten uitgegaan van de teldatum 1-10-2024. In de haalbaarheidsonderzoeken wordt het leerlingenaantal nogmaals herijkt. Bij vaststelling van het VO (Voorlopig Ontwerp) wordt dit nogmaals getoetst aan de actualiteit.
- Binnen de financiële vertaling zijn de verwachte indicatieve investeringskosten per periode van 5 jaar opgenomen (0-5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en 15 – 20 jaar).
- Vooralsnog is voor de investeringskosten voor iedere vernieuwings- en uitbreidingsopgave uitgegaan van nieuwbouw. In de haalbaarheidsonderzoeken zal de afweging tussen (ver)nieuwbouw en renovatie plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.

8. Het streven is om projecten te realiseren in de termijn waarin de projecten zijn genoemd. Indien er op projectniveau vertraging ontstaat in een of meerdere projecten, blijft het mogelijk om andere projecten parallel op te pakken.

7.5. Overzicht investeringskosten Onderwijs

In het navolgende overzicht worden indicatieve investeringskosten inclusief btw prijspeil 1 januari 2025 (per termijn) weergegeven.

0 tot 5 jaar

Projecten	Aant. Ll. (2025)	m2 - RMB (2025)	Bedrag per m2 Gemeente (95%)	Bedrag per m2 Schoolbestuur (5%)	Totaal Bedrag per m2	Stichtingskosten Gemeente (Basiskwaliteit)	Stichtingskosten Schoolbestuur (Aanvullende Kwaliteit)	Totale Stichtingskosten	Locatiegebonden kosten (+30%)
IKC Marang	180	1.105	4.514	238	€ 4.752	€ 4.990.218	€ 262.643	€ 5.252.861	€ 1.497.065
IKC de Borgwal	214	1.276	4.189	220	€ 4.409	€ 5.346.349	€ 281.387	€ 5.627.736	€ 1.603.905
IKC de Abacus	346	1.940	3.858	203	€ 4.061	€ 7.485.889	€ 393.994	€ 7.879.883	€ 2.245.767
Subtotaal						€ 17.822.456	€ 938.024	€ 18.760.480	€ 5.346.737

5 tot 10 jaar

OBC Huissen	500	4.583	3.551	187	€ 3.738	€ 16.273.367	€ 856.493	€ 17.129.860	€ 4.882.010
IKC Pius X	150	955	4.514	238	€ 4.752	€ 4.308.995	€ 226.789	€ 4.535.784	€ 1.292.698
IKC Donatushof	243	1.422	4.189	220	€ 4.409	€ 5.957.333	€ 313.544	€ 6.270.877	€ 1.787.200
IKC De Tichelaar	194	1.176	4.514	238	€ 4.752	€ 5.308.122	€ 279.375	€ 5.587.497	€ 1.592.437
Subtotaal						€ 31.847.817	€ 1.676.201	€ 33.524.017	€ 9.554.345

10 tot 15 jaar

SBO de Vlinderboom	178	1.637	4.189	220	€ 4.409	€ 6.855.928	€ 360.838	€ 7.216.766	€ 2.056.778
PRO College Bemmelen	99	1.538	4.189	220	€ 4.409	€ 6.441.152	€ 339.008	€ 6.780.160	€ 1.932.346
Subtotaal						€ 13.297.080	€ 699.846	€ 13.996.926	€ 3.989.124

15 tot 20 jaar

IKC De Regenboog	270	1.558	3.858	203	€ 4.061	€ 6.011.072	€ 316.372	€ 6.327.444	€ 1.803.322
IKC 't Holthuys	493	2.680	3.780	199	€ 3.979	€ 10.129.740	€ 533.144	€ 10.662.884	€ 3.038.922
Subtotaal						€ 16.140.812	€ 849.516	€ 16.990.329	€ 4.842.244

Totaal						€ 79.108.165	€ 4.163.588	€ 83.271.752	€ 23.732.449
---------------	--	--	--	--	--	---------------------	--------------------	---------------------	---------------------

7.6. Status IHP Kosten

In het IHP en in de daaropvolgende uitvoering zijn de kwaliteitsuitgangspunten taakstellend. Deze zijn in samenspraak tussen gemeente en schoolbesturen vastgesteld. De investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht is om de gemeente en de schoolbesturen inzicht te geven in de financiële omvang van de opgave en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgave.

Na afronding van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld (zie hoofdstuk 8). Daarbij worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. In deze haalbaarheidsonderzoeken worden de investeringskosten opnieuw berekend en de locatiegebonden kosten bepaald. Na het haalbaarheidsonderzoek zijn naast de kwaliteitsuitgangspunten uit het IHP ook de berekende investeringskosten taakstellend. In het haalbaarheidsonderzoek worden de randvoorwaarden uit het IHP getoetst en waar nodig geactualiseerd. Vervolgens wordt het project uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp (DO). Het DO wordt inclusief een overzicht van alle kosten ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad.

8. Vervolg IHP

Bij de uitvoering van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal processtappen en uitgangspunten.

8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma

Na vaststelling van het IHP starten gemeente en schoolbesturen met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Dit programma bestaat uit drie hoofdonderdelen:

1. Afspraken programmaniveau: afspraken die gelden voor het gehele programma, ofwel voor alle projecten als genoemd in de eerste termijn (0 tot 5 jaar). Deze afspraken gaan over (1) het inrichten van een organisatie voor het realiseren van het uitvoeringsprogramma (2) het ontwikkelen van een financiële werkwijze voor uniformiteit tussen projecten en (3) het maken van samenwerkingsafspraken.
2. Afspraken projectniveau: er wordt een planning gemaakt voor de volgorde van projecten. Denk aan beschikbare locaties, tijdelijke huisvesting en het bundelen van projecten op onderdelen zoals Technische en Ruimtelijk Functionele programma's van eisen.
3. In de haalbaarheidsonderzoeken worden projecten geconcretiseerd en geactualiseerd. Dit is de fase voordat een project wordt opgestart. Optioneel kan er voor worden gekozen om de haalbaarheidsonderzoeken onderdeel te maken van het uitvoeringsprogramma, zodat de afspraken projectniveau (zie punt 2 van par. 8.1.) nog concreter gemaakt kunnen worden.

De haalbaarheidsonderzoeken hebben o.a. als doel om:

- Een keuze te maken tussen nieuwbouw, vernieuwbouw of renovatie
- De definitieve leerlingenaantallen per project te bepalen. Bij vaststelling van het VO (Voorlopig Ontwerp) wordt dit nogmaals getoetst aan de actualiteit.
- De locatiegebonden kosten verder te in te schatten en uitgangspunten ten aanzien van de eigen bijdrage (total cost of ownership) te verkennen.
- De verbinding te leggen met doelgroepen als kinderopvang, overige maatschappelijke partners en eventueel docenten, leerlingen, ouders, bedrijven, de wijk etc.

Daarna starten de volgende fasen:

- Definitiefase
- Ontwerpfase
- Aanbesteding en realisatie
- Exploitatie- of gebruiksfase

8.2. Verbeteringen Duurzaamheid en Binnenmilieu

Door vaststelling van het IHP krijgen schoolbesturen zicht op de vervangings-/ vernieuwingstermijnen van hun gebouwen. Dit stelt schoolbesturen in staat om vanuit hun verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie te investeren in duurzaamheid en het binnenklimaat. Daarbij kan met name worden ingezet op duurzaamheidsmaatregelen waarbij de terugverdientijden de vervangings-/ vernieuwingstermijn niet overschrijden. Zo gaan investeringen in duurzaamheid niet ten koste van middelen voor onderwijs. Ook kunnen schoolbesturen het binnenklimaat verbeteren. De tussentijdse verduurzaming en verbetering van schoolgebouwen is daarmee een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, dit kan worden verwerkt in de meerjarenonderhoudsplanung van de gebouwen. Voor onderzoek en aanpassing van het binnenmilieu heeft de gemeente formeel geen zorgplicht.

8.3. Disclaimer

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van het opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhevig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, energie-akkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage I: Wettelijke en beleidskaders

Dit hoofdstuk gaat in op de beleidskaders die gelden voor het IHP: de wettelijke taak van gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen.

Zorgplicht

Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO). De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Renovatie is (vooralsnog) niet wettelijk geregeld. Hetzelfde geldt voor vernieuwbouw.

Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs

De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), de Wet op het primair onderwijs (artikel 102), de Wet op de expertisecentra (artikel 100) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de Raad verplicht bij verordening een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijshuisvestingsbeleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken.

Eigendom

Schoolbesturen hebben het (juridisch) eigendom van een schoolgebouw met de daarbij behorende ondergrond. Dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw valt het gebouw om niet terug in het juridisch eigendom van de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente het gebouw en de ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in

medegebruik (voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden) geven aan instellingen die uit de openbare kas worden bekostigd met een ideëel doel. Verhuren is mogelijk als de gemeente daar, met inachtneming van de verordening, voorafgaand toestemming voor geeft.

Kinderopvang

Op 1 januari 2018 is de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk in werking getreden. Daarbij zijn kinderopvang en peuterspeelzalen geharmoniseerd, waardoor men tegenwoordig spreekt van peuteropvang. Voor de peuteropvang is daarbij een landelijk kwaliteitskader ingevoerd dat grotendeels gelijk is aan de kinderopvang. De GGD is aangesteld als toezichthouder op de kwaliteit voor zowel de kinderopvang als peuterspeelzalen. Daarnaast is er met de invoering van de Wet OKE voor gemeenten een verplichting gekomen om voldoende aanbod vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) te realiseren, waarbij de financiële drempels voor ouders van doelgroepkinderen zo laag mogelijk moeten zijn.

Huidig stelsel

De huidige rolverdeling (waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, aanpassing en exploitatie) vertoont tekortkomingen. Het stelsel biedt beide partijen theoretisch de mogelijkheid om de eigen uitgaven te beperken. Gemeenten kunnen eigen uitgaven beperken door relatief goedkope gebouwen neer te zetten, met als gevolg hoge onderhouds- en exploitatiekosten. Schoolbesturen kunnen de eigen uitgaven beperken door weinig te investeren in onderhoud en eerder nieuwbouw aan te vragen bij de gemeente. Daarbij komt dat een aantal zaken, zoals bekostiging als gevolg van aangescherpte eisen in het Bouwbesluit en maatschappelijk wenselijke voorzieningen waaronder op het gebied van duurzaamheid, en de voorziening renovatie/vernieuwbouw niet geregeld zijn.

Wetsvoorstel stelselwijziging

Op 15 december 2016 hebben de PO-raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris Sander Dekker om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Op 9 mei 2018 is het verder uitgewerkte voorstel gepubliceerd door PO-raad, VO-raad en VNG. Inmiddels is het

voorstel ook formeel door de VNG goedgekeurd. Het voorstel is in 2018 formeel aan de minister aangeboden.

Het voorstel pleit voor aanpassing van het stelsel om een aantal van de geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Daarbij worden de nadelen van de scheiding van de financiële middelen zoveel mogelijk opgeheven. Gemeenten en schoolbesturen komen in een meer gelijkwaardige positie ten opzichte van elkaar. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 4 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk tot ten minste het 16^e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en (V)SO wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit de Wet op het voortgezet onderwijs. PO- en (V)SO-besturen krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het Huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de huidige financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op de kaders van de vigerende wetgeving streeft de gemeente ernaar mee te gaan met deze ontwikkeling.

Ontwikkeling klimaatakkoord

In het klimaatakkoord is vastgelegd dat de PO-raad en de VO-raad sectorale routekaarten, behorende bij de klimaatopgave, dienen door te rekenen naar een CO₂-arme bouwvoorraad. HEVO heeft deze doorrekening uitgevoerd. Deze

doorrekening richt zich enerzijds op de effectiviteit van mogelijke scenario's op de totale reductie van gebouwgebonden CO₂-productie en anderzijds op de kosteneffectiviteit van de verschillende maatregelen die op de bouwvoorraad kunnen worden toegepast.

Op het gebied van de te behalen doelstellingen is de opdracht aan de sectoren om:

- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 49% in 2030 ten opzichte van de situatie in 1990.
- Te komen tot een gebouwgebonden CO₂-reductie van 95% in 2050 ten opzichte van de situatie in 1990.

Naast de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie, hebben de beide sectorraden daaraan toegevoegd dat een duurzaam schoolgebouw een schoolgebouw is dat optimaal ten dienste staat van het onderwijs dat erin aangeboden wordt. Een goed binnenklimaat resulteert in een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. Een schoolgebouw is daarmee niet alleen duurzaam voor wat betreft de CO₂-uitstoot of het energieverbruik; het is een gebouw dat aansluit bij de onderwijskundige visie van de school, past bij het aantal leerlingen en toekomstbestendig is bij veranderingen.

De doelstellingen zijn als volgt:

Doelstelling	Referentiejaar 1990
CO ₂ -reductie 2030	55,0%
CO ₂ -productie 2030	45,0%
CO ₂ -reductie 2050	95,0%
CO ₂ -productie 2050	5,0%

Bijlage II: Energieprestaties

Onderstaand de verschillende definities van energieprestaties van gebouwen:

BENG (bijna energieneutraal gebouw)

Bij een BENG-gebouw worden gebouwgebonden energieverbruik en energieopwekking met elkaar vergeleken. Een BENG-gebouw kent een hoger energieverbruik in verhouding tot de energieopwekking. Door de toepassing van de norm NTA8800 wordt getoetst of het gebouw voldoet aan wetgeving voor BENG, die vanaf 1 januari 2021 wettelijk verplicht is.

ENG (energieneutraal gebouw)

Het gebouw heeft een EPC volgens NEN 7120 van nul. Alleen het gebouwgebonden energieverbruik op jaarbasis telt mee en is nul³.

NOM (Nul op de Meter)

Om een NOM-gebouw te realiseren moet er naast de energie die benodigd is voor de gebouwgebonden installaties ook gekeken worden naar het algemeen energieverbruik door de gebruikers. Bij een NOM-gebouw zijn het totale energieverbruik en energieopwekking in balans. Door verschillen in de kosten voor inkoop van energie en vergoeding voor teruglevering aan het net kent een NOM-gebouw alsnog kosten voor energie.

Klimaatneutraal

Klimaatneutraal wil zeggen dat bepaalde activiteiten (al dan niet binnen een bepaald gebied of op een bepaalde plek) geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Het begrip 'klimaatneutraal' wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bepaalde activiteiten geen negatief effect hebben op het klimaat, waarmee men wil zeggen: geen emissie van CO₂ en andere broeikasgassen⁴.

³ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

Bijlage III: Kwaliteitskader Huisvesting

https://www.ruimte-ok.nl/sites/default/files/2024-06/Kwaliteitskader_Huisvesting_juni_2024.pdf

⁴ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/algemene-begrippen>

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 17 juli 2024

.....

Contact

Statenlaan 8 Burg. Roelenweg 40
5223 LA 's-Hertogenbosch 8021 EW Zwolle

T 073 - 6 409 409 T 038 - 4 258 101
info@hevo.nl

www.hevo.nl

.....

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven